

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

***ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΔΗΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ***

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΦΑΚΟΥΡΕΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ 2008021
ΓΚΟΥΖΟΥΝΑΣ ΑΛΕΞΗΣ 2007076

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΚΑΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θεωρούμε υποχρέωση μας να ευχαριστήσουμε τον επιβλέποντα καθηγητή μας κ. Παπακωσταντινίδη Λεωνίδα για την πολύτιμη καθοδήγησή του. Επιπρόσθετα, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή μας εργασία στους γονείς μας, ο καθένας από εμάς ξεχωριστά, που μας συμπαραστάθηκαν όλα αυτά τα χρόνια φοίτησης μας στο Α.Τ.Ε.Ι Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναλύσει την τουριστική ανάπτυξη στον Δήμο Ηρακλείου, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του τουρισμού σε σχέση με την τοπική ανάπτυξη,

Αρχικά η εργασία αναφέρεται στην τοπική ανάπτυξη σε σχέση με τον τουρισμό γενικά. Έπειτα, αναφέρεται στην τουριστική ανάπτυξη του Δήμου Ηρακλείου.

Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους δημότες με σκοπό να αποκτηθεί μια γενικότερη εικόνα για την τουριστική ανάπτυξη στο Δήμο Ηρακλείου.

Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Δήμος Ηρακλείου θα πρέπει να είναι σε επαγρύπνηση για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και να αναπτύσσει συνεχώς δράσεις για τους επισκέπτες. Άμεσες προτεραιότητες είναι η ανάληψη συλλογικής δράσης της δημοτικής αρχής και των τοπικών φορέων με σκοπό τη δημιουργία βασικών υποδομών και τουριστικών εγκαταστάσεων, τη διαμόρφωση του ευρύτερου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της τουριστικής αγοράς με σκοπό τη συστηματική προβολή και προώθηση (marketing) του τουριστικού προϊόντος και τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών .

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Τουρισμός, Τουριστική ανάπτυξη, Αειφόρος ανάπτυξη, Στρατηγική τουρισμού, Δήμος Ηρακλείου, Έρευνα, Δημότες, Αξιολόγηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	8
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
ΜΕΡΟΣ 1 ^ο	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	12
1.1 Εισαγωγή στον τουρισμό – Ορισμός	12
1.2 Ιστορική εξέλιξη τουρισμού.....	13
1.3 Διακρίσεις τουρισμού.....	15
1.4 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού.....	16
1.4.1 Αγροτουρισμός	16
1.4.2 Επαγγελματικός τουρισμός.....	17
1.4.3 Μορφωτικός τουρισμός.....	17
1.4.4 Συνεδριακός τουρισμός.....	18
1.4.5 Τουρισμός υγείας.....	18
1.4.6 Θρησκευτικός τουρισμός.....	18
1.4.7 Τουρισμός περιπέτειας.....	19
1.5 Τουριστική πολιτική.....	20
1.5.1 Το πλαίσιο της τρέχουσας τουριστικής πολιτικής.....	21
1.6 Θετικές –αρνητικές επιδράσεις του τουρισμού.....	25
1.6.1 Οικονομία	25
1.6.2 Κοινωνία	26
1.6.3 Περιβάλλον	27

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.7	Επιδράσεις εναλλακτικού τουρισμού στην Ελλάδα.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....		30
2.1	Τοπική Ανάπτυξη.....	30
2.2	Τουρισμός και Τοπική Ανάπτυξη	31
2.2.1	Πλεονεκτήματα στην Τοπική Κοινωνία	31
2.3	Αναγνώριση ευκαιριών	32
2.4	Υπηρεσίες Επισκεπτών	32
2.4.1	Συνέπιες της Ακρατής Ανάπτυξης.....	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....		34
3.1	Αειφόρος ανάπτυξη και Τουρισμός	34
3.2	Στρατηγική Τουρισμού 2011-2015	35
3.2.1	Προτάσεις του προγράμματος	35
3.2.2	Τομέας διαμονής.....	36
3.2.3	Εισαγωγή αειφόρων κριτηρίων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.....	37
3.2.4	Δημιουργία πρότυπων παραλιών	37
3.2.5	Διαχείριση αποβλήτων.....	38
3.2.6	Πρόγραμμα Επιδοτήσεων	38
ΜΕΡΟΣ 2 ^ο		39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ		39
4.1	Ιστορικά στοιχεία	39
4.1.1	Το όνομα Ηράκλειο	39
4.1.2	Βυζαντινό Ηράκλειο - το Κάστρο	40
4.1.3	Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα - Το Ηράκλειο στον 20ο αιώνα	40
4.2	Γενικά για τον Δήμο Ηρακλείου	41
4.2.1	Κλιματικές αλλαγές	43
4.2.2	Περιβαλλοντικές συνθήκες.....	43
4.3	Λόγοι που προσελκύουν τους τουρίστες στο Ηράκλειο	45

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

4.3.1	Τοπικά μνημεία.....	45
4.3.2	Ακτές και παραλίες.....	46
4.3.3	Κρητική κουζίνα.....	47
4.3.4	Αγροτικός τουρισμός στο Ηράκλειο.....	47
4.3.5	Ιατρικός τουρισμός.....	48
4.3.6	Συνεδριακός τουρισμός.....	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....		50
5.1	Οργάνωση του δήμου.....	50
5.2	Υπηρεσίες – Φορείς.....	51
5.2.1	Δημοτικές υπηρεσίες.....	52
5.3	Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών.....	52
5.3.1	Ενότητα Α: Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο.....	53
5.3.2	Ενότητα Β: Επιτελικές υπηρεσίες: Διεύθυνση προγραμματισμού οργάνωσης και πληροφόρησης.....	53
5.3.3	Ενότητα Γ: Υπηρεσίες τοπικής οικονομικής ανάπτυξης Διεύθυνση περιβάλλοντος, αγροτικής ανάπτυξης και εμπορίου.....	54
5.3.4	Ενότητα Δ: Υπηρεσίες περιβάλλοντος- ποιότητας ζωής.....	54
5.3.5	Ενότητα Ε: Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, παιδείας – πολιτισμού	55
5.3.6	Ενότητα ΣΤ: Υπηρεσίες υποστήριξης.....	56
5.4	Πρόγραμμα τουριστικής προβολής του δήμου Ηρακλείου.....	60
5.4.1	Τμήμα τουρισμού.....	60
5.4.2	Τμήμα πολιτισμού, αθλητισμού, Ν. γενιάς – εθελοντισμού-ΚΕΣΑΝ...	63
5.5	Διεύθυνση περιβάλλοντος, αγροτικής ανάπτυξης – εμπορίου, τμήμα αγροτικής ανάπτυξης.....	63
5.6	Διεύθυνση τεχνικών έργων και μελετών.....	64
5.6.1	Τμήμα προστασίας – ανάπτυξης παλιάς πόλης, οικιστικών συνόλων – ενετικών τειχών.....	64

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

5.7	Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης –InfoPoint	64
5.8	Δ.Ε.Π.Τ.Α.Η. Α.Ε. Ο.Τ.Α.	67
5.8.1	Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της επιχείρησης	68
5.9	Αξιολόγηση των υφιστάμενων τουριστικών πόρων	69
5.10	Αξιολόγηση της υφιστάμενης τουριστικής προσφοράς και της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας.....	70
ΜΕΡΟΣ 3 ^ο		72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Η έρευνα		72
6.1	Υλικό – μέθοδος.....	72
6.2	Αποτελέσματα έρευνας	72
6.3	Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της σημερινής τουριστικής ανάπτυξης	89
6.4	Εξέταση των απειλών και εντοπισμός προβληματικών ζωνών και τομέων .	90
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ		90
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ.....		95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ		98

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 6.1 Φύλο ερωτώμενου	73
Πίνακας 6.2 Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενου	74
Πίνακας 6.3 Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενου	74
Πίνακας 6.4 Απασχόληση.....	75
Πίνακας 6.5 Λόγος επίσκεψης των τουριστών στο Ηράκλειο.....	77
Πίνακας 6.6 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών των τουριστικών επιχειρήσεων .	78
Πίνακας 6.7 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης	79
Πίνακας 6.8 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης	80
Πίνακας 6.9 Παροχή πληροφοριών από το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών»	81
Πίνακας 6.10 Ενημερωτικά φυλλάδια που θα πρέπει να διανέμονται στους τουρίστες	81
Πίνακας 6.11 Βαθμός ικανοποίησης από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα υποδομών.....	82
Πίνακας 6.12 Αντίληψη για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό	83
Πίνακας 6.13 Χειρισμός θεμάτων τουρισμού από τον Δήμο μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη».....	84
Πίνακας 6.14 Αύξηση τουριστικής κίνησης στον Δήμο Ηρακλείου, σε σχέση με προηγούμενα έτη.....	85
Πίνακας 6.15 Δράσεις από τον Δήμο Ηρακλείου υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων	86
Πίνακας 6.16 Μέτρα που πρέπει να προωθήσει ο δήμος Ηρακλείου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής	87

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 6.1 Φύλο ερωτώμενου.....	73
Διάγραμμα 6.2 Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενου	74
Διάγραμμα 6.3 Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενου	75
Διάγραμμα 6.4 Απασχόληση	76
Διάγραμμα 6.5 Λόγος επίσκεψης των τουριστών στο Ηράκλειο	77
Διάγραμμα 6.6 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών των τουριστικών επιχειρήσεων	78
Διάγραμμα 6.7 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης.....	79
Διάγραμμα 6.8 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης.....	80
Διάγραμμα 6.9 Παροχή πληροφοριών από το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών».....	81
Διάγραμμα 6.10 Ενημερωτικά φυλλάδια που θα πρέπει να διανέμονται στους τουρίστες.....	82
Διάγραμμα 6.11 Βαθμός ικανοποίησης από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα υποδομών.....	83
Διάγραμμα 6.12 Αντίληψη για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό	84
Διάγραμμα 6.13 Χειρισμός θεμάτων τουρισμού από τον Δήμο μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη»	85
Διάγραμμα 6.14 Αύξηση τουριστικής κίνησης στον Δήμο Ηρακλείου, σε σχέση με προηγούμενα έτη.....	86
Διάγραμμα 6.15 Δράσεις από τον Δήμο Ηρακλείου υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων.....	87
Διάγραμμα 6.16 Μέτρα που πρέπει να προωθήσει ο δήμος Ηρακλείου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.....	88

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί η τουριστική ανάπτυξη, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του τουρισμού.

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση της τουριστικής ανάπτυξης, όπου περιλαμβάνει την τοπική ανάπτυξη και ποιο συγκεκριμένα πραγματοποιείται αναφορά στον Δήμο Ηρακλείου.

Αρχικά η εργασία αναφέρεται στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της σε όλες τις κατηγορίες του τουρισμού. Επιπλέον, αναφέρεται στην τοπική ανάπτυξη σε σχέση με τον τουρισμό.

Έπειτα, αναφερόμαστε για ακόμα μία φορά στον τουρισμό και την ανάπτυξη του, αλλά σε σχέση με τον Δήμο Ηρακλείου. Αναλύονται τα τμήματα του Δήμου, οι υπηρεσίες και τι σχέση έχουν όλα τα παραπάνω.

Η παρούσα πτυχιακή χωρίζεται σε τρία μέρη:

- Το πρώτο μέρος αναφέρεται στην ανάπτυξη και την εφαρμογή της σε όλες τις κατηγορίες του τουρισμού. Επιπλέον, αναφέρεται στην τοπική ανάπτυξη σε σχέση με τον τουρισμό.
- Στο δεύτερο μέρος αναφερόμαστε για ακόμα μία φορά στον τουρισμό και την ανάπτυξη του, αλλά σε σχέση με τον Δήμο Ηρακλείου. Αναλύονται τα τμήματα του Δήμου, οι υπηρεσίες και τι σχέση έχουν όλα τα παραπάνω.
- Στο τρίτο μέρος πραγματοποιείται έρευνα στους δημότες με σκοπό να αποκτήσουμε μία πιο γενική άποψη για την τουριστική εικόνα που παρουσιάζει η περιοχή του Ηρακλείου. Επιπλέον, διεξάγεται ανάλυση Swot στην οποία εμφανίζονται τα συμπεράσματα για την εφαρμογή του τουρισμού και της τοπικής ανάπτυξης στον Δήμο Ηρακλείου.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Από την μελέτη που ακολουθεί, συμπεραίνουμε ότι ο Δήμος Ηρακλείου χειρίζεται αποτελεσματικά τα θέματα τουρισμού. Δεν μένει άπραγος, αλλά κάνει ενέργειες ώστε να είναι ικανοποιητικές οι υποδομές του Δήμου. Γενικά, η εικόνα του Δήμου είναι θετική όσον αφορά την πολιτική του έναντι στον τουρισμό. Επιπλέον, φαίνεται ότι η τουριστική κίνηση στον Δήμο έχει αυξηθεί σε σχέση με προηγούμενα έτη, ή έστω κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα.

Γι' αυτό και ο Δήμος Ηρακλείου θα πρέπει να είναι σε επαγρύπνηση για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και να αναπτύσσει συνεχώς δράσεις για τους επισκέπτες. Άμεση προτεραιότητα χαρακτηρίστηκε η ανάληψη συλλογικής δράσης αρχών και φορέων για το σχεδιασμό ενός νέου οδικού τουριστικού χάρτη που θα βοηθήσει πολύ τους επισκέπτες. Επιπλέον, η δημοτική αρχή και οι τοπικοί φορείς επιβάλλεται να συντονιστούν και να συνεργαστούν αρμονικά για να σχεδιάσουν τα σύγχρονα προϊόντα της τουριστικής αγοράς.

ΜΕΡΟΣ 1^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 Εισαγωγή στον τουρισμό – Ορισμός

Οι πρώτοι ορισμοί του τουρισμού αναφερόντουσαν κυρίως στην έννοια του χώρου. Έναν άνθρωπο τον θεωρούσαν τουρίστα όταν μετακινούνταν σε μία συγκεκριμένη απόσταση μακριά από το σπίτι του. Κατά το πέρασμα των χρόνων υπήρξαν διάφοροι ορισμοί του τουρισμού. Πιο συγκεκριμένα, το 1981 ο Leiper ορίζει τον τουρισμό ως: «Ένα ανοιχτό σύστημα πέντε στοιχείων που αλληλεπιδρούν με τα ευρύτερα περιβάλλοντα, το ανθρώπινο στοιχείο, τους τουρίστες, τρία γεωγραφικά στοιχεία: το χώρο προέλευσης, την διαδρομή και τον χώρο προορισμού, και ένα οικονομικό στοιχείο, την τουριστική βιομηχανία. Και τα πέντε στοιχεία οργανώνονται σε μία λειτουργική και τοπική σχέση, αλληλοεπιδρώντας με τους φυσικούς, τεχνολογικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς, οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες. Το δυναμικό στοιχείο αποτελείται από την μετακίνηση των ανθρώπων η οποία, σε κάποιο βαθμό, έχει ως βάση της την αναψυχή, και περιλαμβάνει την προσωρινή διαμονή μακριά από το σπίτι για τουλάχιστον μία νύχτα»¹.

Ένας από τους απλούστερους και πληρέστερους ορισμούς, δίνεται από τον JarafJafari: «ο τουρισμός είναι η μελέτη του ανθρώπου που βρίσκεται μακριά από το συνηθισμένο του φυσικό περιβάλλον, της βιομηχανία που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του, και των επιδράσεων που ασκεί αυτός και η βιομηχανία στο φυσικό, οικονομικό και κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον του χώρου που φιλοξενεί»². Ο ορισμός αυτός αποδείχθηκε ότι αποτελεί περισσότερο έναν ορισμό των δραστηριοτήτων ενός ακαδημαϊκού τουριστικού τμήματος. Αν και λακωνικός,

¹ Γουργιώτης, Α., 2008, σελ. 3-4.

² William C. Gartner, 2001.

επεξηγεί πλήρως τον τουρισμό. Πιο απλά όταν κάποιος φεύγει από το σπίτι του μπορεί να γίνει τουρίστας ανεξαρτήτως από τους τοπικούς παράγοντες.

Αν λάβουμε υπόψη τα κοινά στοιχεία που έχουν μεταξύ τους οι ορισμοί, ο τουρισμός μπορεί να οριστεί ως γεγονός που συμβαίνει όταν ένα άτομο αλλάζει φυσιολογικό περιβάλλον και φυσιολογικό ρυθμό ζωής. Με λίγα λόγια, ο τουρισμός είναι η αλλαγή των παραστάσεων και των ρυθμών ζωής.

1.2 Ιστορική εξέλιξη τουρισμού

Ο τουρισμός παρουσιάζει χρόνο με τον χρόνο μορφολογική εξέλιξη και χωρική επέκταση παρ' όλο που στηρίχθηκε από την αρχαιότητα έως σήμερα στον ελεύθερο χρόνο και τη μετακίνηση. Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας ο τουρισμός αποτελούσε μέρος του παγκόσμιου κοινωνικού και οικονομικού συστήματος.

Την περίοδο του 19^{ου} αιώνα, παρουσιάζονται τα πρώτα κρατικά πανδοχεία που παρείχαν δωρεάν υπηρεσίες (διαμονή) αλλά και τα πρώτα πανδοχεία κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Βέβαια, έχει εμφανιστεί από πολύ νωρίτερα στην ανθρώπινη ιστορία. Στα χρόνια του πρωτόγονου ανθρώπου, η περιήγηση και η αγροτική ανάπτυξη- ανάγκη για εύρεση και αναπαραγωγή τροφής συμβάλλουν στη διαμόρφωση κοινοτήτων. Αυτό το φαινόμενο του «εξερευνητικού τουρισμού» ήταν συγγενές με αυτό του «εκστρατευτικού» και πρόδρομος των διαφόρων μορφών πολέμων.

Στα χρόνια της αρχαίας Ελλάδας και αρχαίας Ρώμης ο τουρισμός ήταν σχεδόν τόσο διαδεδομένος όσο και σήμερα.

Στον μεσαίωνα, τα ταξίδια αφορούσαν περισσότερο τους εύπορους και κοινωνικά καταξιωμένους παρά το πλήθος των μικροαστών. Σε αυτόν τον αιώνα στις μεγαλουπόλεις αλλά και στις μικρότερες πόλεις η θρησκεία και η συμπεριφορά απέναντι σε αυτή ελέγχονταν αυστηρά, με αποτέλεσμα να υπάρξει έλλειμμα ελευθερίας και δημοκρατίας στις κοινωνικές δομές. Οι διακοπές και ο τουρισμός είχαν συνδεθεί άμεσα με θρησκευτικούς λόγους. Για παράδειγμα η λέξη holidays= holydays = ιερές/άγιες μέρες.

Όταν ο θρησκευτικός φανατισμός κόπασε και ήρθε η αναγέννηση ήταν μία περίοδος αλλαγών και διαφορετικών ιδεών. Υπήρξε επιστημονική ακμή και στροφή της προσοχής στον άνθρωπο που επέβαλλε σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές με αποκορύφωμα την Γαλλική επανάσταση και την Βιομηχανική επανάσταση. Η ισχύς της ιδεολογίας μιας χώρας συνδέθηκε άρρηκτα με την ισχύ της τεχνολογίας και της βιομηχανίας που διέθετε.

Τα προϊόντα της βιομηχανικής επανάστασης άλλαξαν για πάντα την φύση του τουρισμού και επέφεραν τον μαζικό τουρισμό. Οι άνθρωποι ήταν πλέον πιο ελεύθεροι και κατεύθυναν την πορεία τους.

Οι εννοιολογικές προσεγγίσεις του τουρισμού είναι πολλές αλλά υπάρχει μία κατηγοριοποίηση για την ευκολότερη διείσδυση του τουριστικού φαινομένου στην κοινωνία.

Από κοινωνιολογική άποψη το τουριστικό φαινόμενο, η μετακίνηση δηλαδή με σκοπό την συλλογή εμπειριών και την ικανοποίηση αναγκών του μετακινούμενου, εμφανίζεται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό και χαρακτηρίζει όλες τις ελεύθερες κοινωνίες. Κοινωνίες δηλαδή που ξεπερνούν την φάση της δουλείας ή της δουλοπαροικίας ή τη φάση της αυστηρά νομαδικής κοινωνικής δομής. Οι ελεύθερες λοιπόν κοινωνίες παρουσιάζουν φαινόμενα τουρισμού, ανεξάρτητα από τη φάση κοινωνικής τους εξέλιξης. Οι κοινωνίες που το τουριστικό φαινόμενο καταπιέζεται ή δεν υπάρχει είναι κοινωνίες μη ελεύθερες και είναι τόσο σοβαρό που μπορεί να εισαχθεί ένα κριτήριο για το βαθμό ελευθερίας μιας κοινωνικής δομής με αντικείμενο την ύπαρξη και λειτουργία του τουριστικού φαινομένου. Συμπερασματικά, από κοινωνιολογική άποψη ο τουρισμός ισούται με την κοινωνική ελευθερία και αντίστροφα.

Από πολιτισμική άποψη ο τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί ως μία ανάγκη γνωριμίας άλλων πολιτισμών. Κοινωνίες και άτομα με πολιτισμική ωριμότητα είναι αυτά που δέχονται να γίνουν κοινωνοί παρεμφερών ή τελείως διαφορετικών πολιτισμικών εθίμων που χαρακτηρίζουν ένα ανθρωπογενές περιβάλλον διαφορετικό από το δικό τους.

Από οικονομική άποψη οι τουρίστες είναι άτομα ελεύθερα και με οικονομική υπόσταση, οι οποίοι μετέχουν στο τουριστικό φαινόμενο με δική τους θέληση και με

αυτόνομη οικονομική υπόσταση. Στον 21^ο αιώνα ο τουρισμός είναι καθαρά οικονομικό φαινόμενο μεγάλης εμβέλειας και μεγέθους από όλες του τις πλευρές και σε όλες του τις διαστάσεις και αναπτύσσεται σε όλον τον κόσμο. Οι νέοι τουριστικοί προορισμοί αυξάνουν το μέγεθος της τουριστικής βιομηχανίας τους με ρυθμούς πολλαπλάσιους από τους κλασικούς προορισμούς. Η βιομηχανία του τουρισμού ήταν συνδεδεμένη με την πιο προηγμένη τεχνολογία κάθε εποχής, την ονομαζόμενη τεχνολογία αιχμής (τομείς μεταφορών, επικοινωνιών, management κτλ.). Η τεχνολογία οδηγεί τον τουρισμό αλλά και ο τουρισμός βάζει συνεχώς στην τεχνολογία προκλήσεις και νέους στόχους.

Το φαινόμενο του τουρισμού είναι μια από τις αρχαιότερες και σημαντικότερες οικονομικές βιομηχανίες παγκοσμίως.

1.3 Διακρίσεις τουρισμού

Υπάρχουν διάφορες διακρίσεις του τουρισμού ανάλογα με την χώρα προέλευσης των τουριστών, την χρονική διάρκεια των τουριστικών δραστηριοτήτων, την κινητικότητα του τουρίστα κατά το χρόνο παραμονής και τον σκοπό του ταξιδιού.

Έτσι διακρίνουμε τον εγχώριο τουρισμό, τον εξερχόμενο τουρισμό και τον εσωτερικό τουρισμό. Εγχώριο τουρισμό χαρακτηρίζουμε τον τουρισμό των κατοίκων μίας χώρας που πραγματοποιείται εντός της χώρας μόνιμης κατοικίας (πχ. ένας Αθηναίος πηγαίνει στην Τρίπολη). Από την άλλη πλευρά ο διεθνής τουρισμός περιλαμβάνει τον τουρισμό ο οποίος λαμβάνει χώρα σε διαφορετική χώρα από τον τόπο μόνιμης εγκατάστασης και περιλαμβάνει τόσο τον εξερχόμενο όσο και τον εισερχόμενο τουρισμό. Πιο συγκεκριμένα, ο εξερχόμενος τουρισμός αφορά τους κατοίκους μίας χώρα που ταξιδεύουν εκτός της χώρας της μόνιμης κατοικίας τους (πχ. ένας Έλληνας που ταξιδεύει στη Γαλλία) ενώ ο εισερχόμενος αφορά τους μη μόνιμους κατοίκους που ταξιδεύουν σε μία άλλη χώρα υποδοχής(πχ. ένας Γάλλος που ταξιδεύει στην Ελλάδα).

Τέλος μία άλλη κατηγοριοποίηση με βάση την προέλευση των τουριστών είναι ο εσωτερικός τουρισμός που περιλαμβάνει τον εγχώριο και τον εισερχόμενο

τουρισμό, και ο εθνικός τουρισμός που περιλαμβάνει τον εγχώριο και τον εξερχόμενο τουρισμό.

Ανάλογα με τον χρόνο των τουριστικών δραστηριοτήτων έχουμε τον εποχικό τουρισμό και τον συνεχή. Στην περίπτωση της Ελλάδας κυριαρχεί ο εποχικός τουρισμός με μεγαλύτερη ζήτηση τους μήνες του καλοκαιριού.

Σχετικά με την κινητικότητα κατά την παραμονή του τουρίστα στην χώρα προορισμού υπάρχει ο στατικός τουρισμός, ο τουρίστας παραμένει στον τόπο επιλογής σχεδόν σε όλη την διάρκεια του ταξιδιού, και ο κινητικός τουρισμός όπου ο τουρίστας μετακινείται κατά τη διάρκεια παραμονής του.

Επίσης υπάρχει κατηγοριοποίηση με βάση το σκοπό που πραγματοποιήθηκε το ταξίδι. Ο γενικός τουρισμός και οι ειδικές μορφές του τουρισμού που περιλαμβάνουν τον επαγγελματικό, τον συνεδριακό και άλλες μορφές τουρισμού.

1.4 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

1.4.1 Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός χαρακτηρίζει τις μορφές τουρισμού και αναψυχής που αναπτύσσονται σε αγροτικές περιοχές και μεταλλεύονται τα χαρακτηριστικά των αγροτικών δραστηριοτήτων και της αγροτικής ζωής. Ο αγροτουρισμός είναι ένα είδος διακοπών που έχει επινοηθεί απ' τους μικρούς ιδιοκτήτες γης-αγρότες οι οποίοι απευθύνονται σε ανθρώπους που θέλουν να ζήσουν από κοντά τις παραδοσιακές μορφές καλλιέργειας και που πολλές φορές θέλουν να συμμετέχουν και ενεργά σε αυτές.

Συνήθως ο αγροτουρισμός αναπτύσσεται με δύο διαφορετικές μορφές: Στην πρώτη μορφή οι τουρίστες φιλοξενούνται σε διάφορα αγροκτήματα, όπου αν το θελήσουν και οι ίδιοι μπορούν να συμμετάσχουν στις αγροτικές δραστηριότητες των αγροτών. Επίσης έχουν την δυνατότητα να δοκιμάσουν τα τοπικά παραδοσιακά

προϊόντα και να έρθουν σε επαφή με τα ήθη και έθιμα κάθε αγρότη. Η δεύτερη μορφή αγροτουρισμού αφορά στην δημιουργία ενοικιαζόμενων δωματίων σε μορφή ξενώνων σε εξωαστικές περιοχές όπου δεν έχουν απαραίτητα τον αγροτικό χαρακτήρα σε θέμα δραστηριοτήτων αλλά περισσότερο σε τοποθεσία.

1.4.2 Επαγγελματικός τουρισμός

Ο επαγγελματικός τουρισμός παρουσιάζεται όταν το πρόσωπο που ταξιδεύει σε άλλη χώρα το κάνει για λόγους καθαρά επαγγελματικούς και όχι για διακοπές. Ο επαγγελματικός τουρισμός είναι μια εναλλακτική μορφή τουρισμού εφόσον τα ταξίδια αυτά δεν έχουν μόνο επαγγελματικό χαρακτήρα αλλά εμπλουτίζονται από κάποιες παράπλευρες τουριστικές δραστηριότητες, δηλαδή ενώ πρωταρχικός λόγος που ταξιδεύει το άτοκο είναι λόγω δουλειάς εάν του το επιτρέπει ο χρόνος μπορεί να συνδυάσει διακοπές και δουλειά μαζί. Στον επαγγελματικό τουρισμό υπάγεται επίσης και ο τουρισμός κινήτρων, όπου μια εταιρία δωρίζει τουριστικά πακέτα στους υπαλλήλους της με αφορμή κάποιο σεμινάριο για εμπλουτισμό των γνώσεων τους ή για επιβράβευση των αποδόσεων τους.

1.4.3 Μορφωτικός τουρισμός.

Αποτελεί μία μορφή τουρισμού όπου τα άτομα έχουν σαν κύριο σκοπό την εκπαίδευση και την παρακολούθηση πολιτιστικών ή μορφωτικών εκδηλώσεων. Πολλά τουριστικά μέρη τα οποία έχουν αναπτύξει αυτή τη μορφή τουρισμού συνδυάζουν την πολιτιστική παράδοση και τα αξιοθέατα με παράλληλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες (εκμάθηση γλώσσας, σεμινάρια οικονομικού και επιχειρηματικού ενδιαφέροντος κ.τ.λ.). Έτσι οι τουρίστες έχουν την δυνατότητα να συνδυάσουν την εκπαίδευση με ψυχαγωγικές και λοιπές μορφωτικές δραστηριότητες (επισκέψεις ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, θεατρικές παραστάσεις κ.τ.λ.). Όπως είναι λογικό οι ειδικές ανάγκες αυτής της μορφής τουρισμού είναι ιδιαίτερα αυξημένες και συνδυάζουν την κλασική τουριστική υποδομή (ξενοδοχεία,

εστιατόρια κ.τ.λ.) και ειδική πολιτιστική υποδομή (πολιτιστικές και μορφωτικές εκδηλώσεις, βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικό προσωπικό, εκπαιδευτικά ιδρύματα κ.λπ.)

1.4.4 Συνεδριακός τουρισμός

Είναι ο τουρισμός που γίνεται κατά την διάρκεια ενός συνεδρίου στο οποίο οι συμμετέχοντες έχουν επαγγελματική ιδιότητα και μπορούν να ενημερωθούν για πρωτοποριακές μεθόδους εργασίας ή καινούργια προϊόντα κ.τ.λ. Η επιδίωξη κάθε χώρας που φιλοξενεί τουρίστες για τον συγκεκριμένο σκοπό είναι η προβολή της ανταγωνιστικότητας κάθε χώρας, η ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η δημιουργία επιβλητικών κτιρίων που θα εξυπηρετούν τις επιθυμίες του συνεδριακού τουρισμού, τα οποία συνήθως δημιουργούνται στις μεγαλύτερες και αναπτυσσόμενες πόλεις κάθε χώρας. Κάθε χώρα προσπαθεί να κερδίσει ένα μεγάλο μερίδιο από την πίτα της διεθνούς ανταγωνιστικής συνεδριακής αγοράς και να καθιερωθεί σαν μια ιδανική επιλογή και προορισμός για συνέδρια, ταξίδια κινήτρων και για εξειδικευμένες εκδηλώσεις που αποτελούν την βιομηχανία του συνεδριακού τουρισμού.

1.4.5 Τουρισμός υγείας

Αποτελεί μια μορφή τουρισμού όπου την βλέπουμε να αναπτύσσεται συνεχώς και η οποία απευθύνεται κυρίως σε άτομα τρίτης ηλικίας τα οποία αναζητούν διάφορες εναλλακτικές μεθόδους θεραπείας όπου θα καλυτερέψει ή θα αποκατασταθεί πλήρως η σωματική και η ψυχική τους υγεία. Κύριο χαρακτηριστικό αυτής της μορφής τουρισμού αποτελεί η ύπαρξη των κατάλληλων φυσικών πόρων που θα προσελκύσουν τους τουρίστες (φυσικές ιαματικές πηγές κ.τ.λ.).

1.4.6 Θρησκευτικός τουρισμός

Είναι τουρισμός μικρής διάρκειας (συνήθως μία ως τρεις μέρες, μέχρι και μία εβδομάδα) και αποτελεί μια μορφή τουρισμού που απευθύνεται σε άτομα που επισκέπτονται θρησκευτικούς προορισμούς που βρίσκονται είτε στην χώρα τους είτε σε κάποια άλλη χώρα για λόγους θρησκευτικής πίστης. Ως τουριστικά πακέτα, ο θρησκευτικός τουρισμός είναι και θα πρέπει να είναι προσιτός διότι δεν είναι τουρισμός πολυτελείας, δεν απαιτεί την ανάπτυξη ιδιαίτερης υποδομής και απευθύνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, ενώ τα οικονομικά οφέλη για τους θρησκευτικούς τόπους και κατ' επέκταση για τις οικονομίες των χωρών στις οποίες βρίσκονται αυτοί είναι σχετικά σημαντικά. Ο θρησκευτικός τουρισμός είναι δυνατόν να αναπτύσσεται όλες τις εποχές του χρόνου, παρουσιάζει όμως ιδιαίτερες κορυφώσεις σε συγκεκριμένες ημερομηνίες που συνδέονται με γεγονότα ιδιαίτερης θρησκευτικής σημασίας.

1.4.7 Τουρισμός περιπέτειας

Ο τουρισμός περιπέτειας αποτελεί μια από τις πιο ενδιαφέρων εναλλακτικές μορφές τουρισμού αφού τα συνδυάζει όλα, διασκέδαση, εξερεύνηση τοποθεσιών, περιπέτεια και γενικά ενασχόληση με καινούργιες δραστηριότητες. Εννοείται πως οι ενδιαφερόμενοι για αυτού του είδους τουρισμού είναι άτομα νεαρής ηλικίας, συνήθως με καλή φυσική κατάσταση και όρεξη για καινούργιες περιπέτειες.

Υπάρχουν και άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού τις οποίες θα της αναφέρουμε ονομαστικά.

- Τουρισμός εκθέσεων
- Τουρισμός άθλησης
- Τουρισμός πόλης
- Οικογενειακός τουρισμός
- Τουρισμός τρίτης ηλικίας
- Τουρισμός χειμερινών σπορ
- Γενικός τουρισμός
- Θαλάσσιος τουρισμός
- Επιλεκτικός τουρισμός

- Λαϊκός τουρισμός
- Τουρισμός κινήτρων
- Οικολογικός τουρισμός
- Κοσμοπολίτικος και κοινωνικός τουρισμός
- Γεωτουρισμός
- Αρχαιολογικός τουρισμός
- Ιαματικός τουρισμός

1.5 Τουριστική πολιτική

Ο τουρισμός στην Ελλάδα αποτελεί ένα σημαντικό κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, η συμβολή του οποίου στην αντιμετώπιση του συναλλαγματικού προβλήματος της εθνικής μας οικονομίας δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Η Ελλάδα διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που μπορούν να αξιοποιηθούν. Παρ' όλα αυτά, οι σύγχρονες εξελίξεις της τουριστικής βιομηχανίας σε παγκόσμιο επίπεδο, η προοπτική της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, η υπερτμηματοποίηση της τουριστικής ζήτησης, η νέα αντίληψη για διακοπές, η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη και οι αλλαγές των τουριστικών προτύπων, επιβάλλουν τον επαναπροσδιορισμό της πολιτικής για τον τουρισμό.

Εντός του προαναφερόμενου γενικού πλαισίου αναφοράς, τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, η τουριστική πολιτική της χώρας έχει αρχίσει να διαμορφώνεται σε νέα βάση προκειμένου να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης, να αξιοποιήσει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και να βελτιώσει την υποδομή της με την παράλληλη προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδηματικού επιπέδου. Ο ελληνικός τουρισμός, εκτός από το διεθνή ανταγωνισμό από άλλους τουριστικούς προορισμούς, έχει πλέον να αντιμετωπίσει και τις ολιγοψωνιακές έως και μονοψωνιακές καταστάσεις, που κατευθύνουν τις μαζικές τουριστικές ροές. Υπάρχει βεβαίως διαπιστωμένη και μια τάση ενός μικρού αλλά διευρυνόμενου τμήματος της διεθνούς αγοράς, που επιδιώκει την ανεξάρτητη μεταφορά σε επιλεγμένους προορισμούς με αποφυγή του μαζικού τουρισμού και την αναζήτηση εναλλακτικών δυνατοτήτων.

Η δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης θα διαμορφώσει οικονομικές και νομισματικές συνθήκες που θα ευνοήσουν τον ενδοευρωπαϊκό τουρισμό και, συνακόλουθα, το μεσογειακό. Η νέα τουριστική πολιτική θα πρέπει να είναι συνεπής με τους στόχους της Ε.Ε, να είναι εξειδικευμένη και να συνδέεται με την εσωτερική διαδικασία ανάπτυξης κάθε περιφέρειας του ελληνικού χώρου. Στρατηγικοί στόχοι της ελληνικής τουριστικής πολιτικής είναι η ενίσχυση της παραγωγικής τους βάσης, η ισόρροπη ανάπτυξη, η υιοθέτηση των αρχών της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης, η εξυπηρέτηση του στόχου της ανταγωνιστικότητας και της ποιοτικής αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η παραπάνω πολιτική για να είναι ρεαλιστική και αποτελεσματική θα πρέπει να συνδεθεί οργανικά με τη γενικότερη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας μας, δεδομένου ότι ο τουρισμός μπορεί να διαθέσει στη διεθνή αγορά ένα μεγάλο μέρος της συνολικής εθνικής παραγωγής της χώρας, και η τουριστική ζήτηση στην πραγματικότητα είναι μια επιπρόσθετη ενεργός ζήτηση για καταναλωτικά προϊόντα του ευρύτερου βιομηχανικού - μεταποιητικού τομέα.

1.5.1 Το πλαίσιο της τρέχουσας τουριστικής πολιτικής

Τελευταία, η τουριστική πολιτική της χώρας έχει αρχίσει να διαμορφώνεται στη βάση της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, όπως αυτή εξειδικεύεται μέσα από τα ΚΠΣ και χρηματοδοτείται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία κ.α.). Εξετάζοντας το περιεχόμενο των δύο τελευταίων ΚΠΣ μπορούμε να εκτιμήσουμε το πλαίσιο της τουριστικής πολιτικής που ακολουθεί η Ελλάδα:

Έτσι, ενδεικτικά αναφέρουμε τις δράσεις που σχεδιάστηκαν για το Υποπρόγραμμα «Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Τουρισμός – Πολιτισμός» στα πλαίσια του Β' Κ.Π.Σ., οι οποίες ανά μέτρο ήταν:

- Μέτρο 1.1.: Δημόσιες επενδύσεις για τη δημιουργία υποδομών υποστήριξης του θαλάσσιου τουρισμού.
- Μέτρο 1.2.: Δημόσιες επενδύσεις για τη δημιουργία υποδομών υποστήριξης του ορεινού, οικολογικού, θεραπευτικού και χιονοδρομικού τουρισμού.

- Μέτρο 1.3.: Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων και ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για τη μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων σε τουριστικά καταλύματα.
- Μέτρο 1.4.: Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για τη δημιουργία εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής (μαρίνες, γήπεδα γκολφ, συνεδριακά κέντρα, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα τουρισμού υγείας, υδροθεραπευτήρια, κέντρα προπονητικού αθλητισμού, χιονοδρομικά κέντρα) και ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για τη δημιουργία Π.Ο.Τ.Α.
- Μέτρο 1.5.: Στήριξη ΜΜΕ του τουρισμού με ιδιωτικές επενδύσεις και δημιουργία πληροφοριακού δικτύου του Ε.Ο.Τ., με δημόσια επένδυση.
- Μέτρο 1.6.: Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα του τουρισμού
Στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ, οι γενικοί και οι ειδικοί στόχοι στον τουρισμό, που εκφράζουν την στρατηγική για την περίοδο 2000-2006, έχουν ως ακολούθως:
 - Η αναβάθμιση της ζήτησης, μέσω ενός μεγαλύτερου "ανοίγματος" προς νέες αγορές και επιμέρους τμήματα αγορών, "ανοίγματος" προς τις νέες μορφές τουρισμού για την προσέλκυση διαφοροποιημένης πελατείας, με σκοπό τη μερική και σταδιακή απεξάρτηση από το μαζικό τουρισμό χαμηλών αποδόσεων, την ανάπτυξη του θεματικού τουρισμού και την προσέλκυση ζήτησης σε δωδεκάμηνη βάση
 - Η διαφοροποίηση του συνολικού ελληνικού προϊόντος, μέσω της βελτίωσης του επιπέδου των προσφερομένων υπηρεσιών και της αναβάθμιση της τουριστικής προσφοράς προς την κατεύθυνση τόσο του εκσυγχρονισμού της υφιστάμενης τουριστικής υποδομής και ανωδομής και του εμπλουτισμού της, όσο και της δημιουργίας πρόσθετης προσφοράς υψηλής στάθμης. Οι ειδικοί στόχοι που προτείνονται για την επίτευξη των γενικών είναι:
 - Ο ποιοτικός Εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων Τουριστικών Επιχειρήσεων και των Εγκαταστάσεων και Εμπλουτισμός του προϊόντος τους. Η δημιουργία διαφοροποιημένης τουριστικής προσφοράς υψηλής στάθμης.
 - Η ανάπτυξη διαφόρων μορφών θεματικού τουρισμού (Πολιτιστικού τουρισμού, Θαλάσσιου τουρισμού, Ορεινού και Περιπατητικού Τουρισμού, Οικολογικού Τουρισμού, Αγροτουρισμού, Αθλητικού Τουρισμού,

Συνεδριακού Τουρισμού, Θεραπευτικού Τουρισμού (Τουρισμού Υγείας) και Τουρισμού Περιπέτειας).

- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ όλων των κλάδων του Τομέα.
- Η βελτίωση της συμβολής του Τουριστικού Τομέα στη διατήρηση και αύξηση της Απασχόλησης.
- Η βελτίωση της σύνδεσης του Τουριστικού Τομέα με τους τομείς παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων και τη σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή. Όσον αφορά στις Περιφέρειες, οι γενικοί στόχοι του (τομεακού) ΣΠΑ και μάλιστα όπως εξειδικεύονται κατωτέρω σε ειδικούς στόχους-στρατηγική, ταυτίζονται απόλυτα με τις Περιφερειακές Προτεραιότητες του συνοπτικού ΣΠΑ. Με τους γενικούς στόχους του τομεακού ΣΠΑ επιδιώκεται:
 - Η αξιοποίηση των έργων που χρηματοδοτήθηκαν από το Β ΚΠΣ και η ολοκλήρωση των λειτουργικών χαρακτηριστικών αυτών των έργων, που εντάσσονται στην προσπάθεια αναβάθμισης και εμπλουτισμού της ελληνικής τουριστικής προσφοράς.
 - Η ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιφερειών, ώστε να επιτευχθεί η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος μέσα από την ανάπτυξη συμπλεγμάτων δραστηριοτήτων εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που αρμόζουνε ιδιαίτερα στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους των ορεινών, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών.
 - Η αναβάθμιση και διαφοροποίηση της ζήτησης των ανεπτυγμένων τουριστικά περιοχών, ώστε να είναι κατά το δυνατόν λιγότερο εκτεθειμένες στις διακυμάνσεις της ζήτησης και στην έντονη εποχικότητα. Οι παραπάνω γενικοί στόχοι θα πρέπει να υλοποιηθούν με κύριο γνώμονα την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και την εφαρμογή των αρχών της αειφορίας, σύμφωνα και με τις σχετικές κοινοτικές επιταγές και τις αντίστοιχες εθνικές δεσμεύσεις. Στη βάση όσων αναφέρθηκαν, το Ελληνικό Υπουργείο Ανάπτυξης έχει ήδη καταστρώσει συνολική Τουριστική πολιτική για την τετραετία 2000-2004 με κατεύθυνση τόσο την ενίσχυση της ζήτησης όσο και την ενίσχυση της προσφοράς του Ελληνικού Τουρισμού. Συγκεκριμένα επιδιώκεται το παρακάτω πλαίσιο κατευθύνσεων τουριστικής αναπτυξιακής πολιτικής και των μηχανισμών υλοποίησής της:

- Τον επανασχεδιασμό του τουριστικού επενδυτικού χάρτη της χώρας, με βασική προτεραιότητα την ενθάρρυνση της ορθολογικής τουριστικής ανάπτυξης και την κάλυψη των αδυναμιών που έχουν προκύψει από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο (τροποποίηση μμερικών σημείων του Αναπτυξιακού Νόμου, ανέγερση νέων ξενοδοχειακών κτινών υψηλών κατηγοριών – πολυτελείας-, άρση του καθεστώτος κορεσμού κατά περίπτωση).
- Την αξιοποίηση του προγράμματος της δημόσιας τουριστικής περιουσίας για την επίτευξη των γενικότερων στόχων της τουριστικής πολιτικής γενικότερα αλλά και για την υποβοήθηση της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 ειδικότερα. Υπό το πρίσμα αυτό, οι επενδύσεις που επιδιώκονται και τα έργα που προγραμματίζει η «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.», στις εξαιρετικής αξίας και σημασίας εκτάσεις και στα περιουσιακά στοιχεία που διαχειρίζεται, τόσο επί του παραλιακού άξονα της Αττικής όσο και σε άλλες περιοχές της Περιφέρειας, θα ενταχθούν στο ευρύτερο πλαίσιο των Ολυμπιακών Έργων.
- Την υπογραφή μνημονίου μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης και της «Αθήνα 2004» για την ταχεία προώθηση των προγραμματιζόμενων Ολυμπιακών Έργων που αφορούν την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδομών της παραλίας της Αττικής (Μαρίνες, Ακτές, Θεματικά Πάρκα),στη δημιουργία ολοκληρωμένων τουριστικών εγκαταστάσεων στην περιφέρεια (Κρήτη, Ρόδο, Πελοπόννησο, Φθιώτιδα, Χαλκιδική), καθώς και στην ανάπτυξη των ιαματικών προϊόντων των λουτροπόλεων (Αιδηψός, Υπάτη, Καμ. Βούρλα, Καϊάφα, Νιγρίτα, Μέθανα κλπ.).
- Τη θέσπιση διαδικασιών αδειοδοτήσεων για την αξιοποίηση της περιουσίας του ΕΟΤ, παρόμοιες με αυτές των Ολυμπιακών Έργων (προώθηση νομοσχεδίου για τα Ολυμπιακά Έργα).
- Τη σύσταση στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Γενικής Γραμματείας Τουρισμού με μμεταφορά νευραλγικών διευθύνσεων και αρμοδιοτήτων από τον ΕΟΤ.
- Την επικέντρωση του ΕΟΤ στη διαφήμιση και προβολή, στην εκπαίδευση, στην πιστοποίηση και στον έλεγχο.

- Την δημιουργία ενός σύγχρονου και με διεθνείς προδιαγραφές Συνεδριακό Κέντρο δυναμικότητας 10.000 θέσεων, στις εγκαταστάσεις του Ανατολικού Αεροδρομίου.
- Την υλοποίηση και ενεργοποίηση του συστήματος κατάταξης των ξενοδοχείων με βάση τα Αστέρια, μέχρι (προωθείται σχετικό νομοσχέδιο).
- Την διεκδίκηση από την Αθήνα της διοργάνωσης του Διεθνούς Συνεδρίου του Παγκοσμίου Οργανισμού Τουρισμού.
- Την προκήρυξη από τον ΕΟΤ, της εκπόνησης ειδικού marketing plan 2001 –2005 για την ευρύτερη περιοχή της Αττικής.
- Την ενίσχυση της τουριστικής επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσα από τα διάφορα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Την αναβάθμιση των προγραμμάτων τουριστικής εκπαίδευσης με την αξιοποίηση κοινοτικών κονδυλίων. Προς τούτο έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για την κατασκευή Διαβαλκανικού Κέντρου Τουριστικής Εκπαίδευσης στη Θράκη και έχει γίνει πρόσκληση ενδιαφέροντος για την αγορά ακινήτου 4.5000 τ.μ. στην Αθήνα, με σκοπό τη δημιουργία σύγχρονου εκπαιδευτικού κέντρου.

Το παραπάνω πλαίσιο κατευθύνσεων, συνθέτει το νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ελληνικό τουρισμό και αφορά διαρθρωτικές επεμβάσεις που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του νέου προφίλ του τουριστικού.

1.6 Θετικές –αρνητικές επιδράσεις του τουρισμού.

1.6.1 Οικονομία

Ο τουρισμός επηρεάζει θετικά την οικονομία δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας (μειώνοντας την ανεργία), εμφάνιση νέων πηγών εισοδήματος,

συμβάλλοντας στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, δίνοντας ευκαιρίες για νέες επενδύσεις και βελτιώνοντας την κατανομή του ισοζυγίου πληρωμών.

Όπως όμως κάθε φαινόμενο έχει και την αρνητική του πλευρά. Αυξάνει τον πληθωρισμό (αύξηση ζήτησης επιφέρει αύξηση τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών), εποχικότητα ειδικά στην Ελλάδα ο τουρισμός απασχολεί τη χώρα για 5-6 μήνες τον χρόνο αυξάνοντας την αίσθηση της αβεβαιότητας για τους εργαζόμενους που απασχολούνται σε τουριστικά επαγγέλματα. Μη ισορροπημένη ανάπτυξη δηλαδή, κινδυνεύουν οι τουριστικοί προορισμοί που βασίζονται αποκλειστικά στον τουρισμό. Διαρροές εισοδήματος σε άλλες χώρες, οι δαπάνες που πραγματοποιούν οι τουρίστες εισπράττονται από ξένες επιχειρήσεις (αεροπορικές εταιρίες κ.α.). Και τέλος, περιφερειακές ανισότητες καθώς οι τουρίστες δείχνουν ενδιαφέρον για ορισμένες περιοχές και όχι για όλες. Έτσι ορισμένες περιοχές που δεν είναι μεγάλοι καλοκαιρινοί προορισμοί «μαραζώνουν» την καλοκαιρινή περίοδο δημιουργώντας διαφορές στην κατανομή του εθνικού εισοδήματος κατά περιφέρειες.

1.6.2 Κοινωνία

Ο τουρισμός επηρεάζει θετικά στη συγκράτηση του πληθυσμού στα αστικά κέντρα, στην ανακάλυψη νέων πολιτισμών και κουλτουρών και στις πρόσθετες πολιτιστικές δραστηριότητες. Και επηρεάζει αρνητικά αυξάνοντας την εγκληματικότητα, την πορνεία, τα ναρκωτικά κ.α.. Ο τουρίστας έχοντας δώσει ένα ποσό για τις διακοπές του θεωρεί ορισμένες φορές ότι του επιτρέπεται να υπερβαίνει και να προσβάλλει άτυπους κανόνες συμπεριφοράς παρασυρόμενος από τον ενθουσιασμό του.

1.6.3 Περιβάλλον

Το περιβάλλον αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα του τουρισμού. Η πρόληψη των προβλημάτων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη είναι πολύ σημαντική. Κάποιοι θετικοί παράγοντες είναι η προστασία τόπων βιότοπων και ειδών πανίδας και χλωρίδας, η ευγενής άμιλλα για βελτίωση των τουριστικών τόπων, η αναβάθμιση και αναγέννηση των υποβαθμισμένων περιοχών και αύξηση της οικολογικής ευαισθησίας. Κάποιοι αρνητικοί παράγοντες είναι γενικότερη υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος σπαταλώντας τους φυσικούς πόρους, ρυπαίνοντας τον αέρα το έδαφος και τα ύδατα, η υπερβολική σπατάλη νερού (π.χ. για πισίνες, γκαζόν). Αυτοί οι παράγοντες συναντώνται συνήθως στις παράκτιες και νησιώτικες περιοχές της χώρας μας.

1.7 Επιδράσεις εναλλακτικού τουρισμού στην Ελλάδα.

Οι θετικές επιδράσεις της ανάπτυξης των διαφόρων μορφών του εναλλακτικού τουρισμού στην Ελλάδα εντοπίζονται σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτισμικό, περιβαλλοντικό επίπεδο της χώρας. Σε επιχειρηματικό επίπεδο, ο εναλλακτικός τουρισμός συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Αυτό είναι καθοριστικό για τις ευαίσθητες, από άποψη εργασίας, κοινωνικές ομάδες των νέων και των γυναικών. Μπορεί να ενεργοποιήσει άμεσα θέσεις εργασίας μέσω ξενοδοχείων, εστιατορίων, πωλήσεων αναμνηστικών αντικειμένων αλλά και έμμεσα με την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που χρειάζονται από τις επιχειρήσεις που σχετίζονται με τον εναλλακτικό τουρισμό.

Επίσης αναπτύσσεται από τον τοπικό πληθυσμό δημιουργώντας έτσι συμπληρωματικά εισοδήματα για τις οικογένειες συγκρατώντας έτσι τον κόσμο στις εστίες του. Βοηθά ιδιαίτερα τις περιοχές που αντιμετωπίζουν πληθυσμιακή μείωση και δημογραφική γήρανση. Η αύξηση του εισοδήματος αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο και εντάσσει την αναπτυξιακή και κοινωνική διάσταση στην έννοια «εναλλακτικός τουρισμός». Αποτελεί στήριξη, ενίσχυση και διασφάλιση καλύτερων όρων ζωής.

Η ανέλιξη του εναλλακτικού τουρισμού συμβάλλει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, μέσω της δημιουργίας της απαραίτητης τουριστικής υποδομής που εναρμονίζεται με το φυσικό περιβάλλον. Σε τοπικό επίπεδο η τουριστική ανάπτυξη συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη ολοκλήρωση μεγάλων έργων υποδομής που είχαν «παγώσει» (συγκοινωνίες, δίκτυα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, δημόσιοι χώροι, χώροι άθλησης, χώροι εστίασης κ.α.). Σε περιφερειακό επίπεδο αναδεικνύει τόσο τους τοπικούς όσο και τους εξωτερικούς παράγοντες στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η σχέση τουρίστα- οικοσυστήματος αυξάνει την οικολογική συνείδηση και ευαισθητοποίηση με σκοπό την ενεργή συμμετοχή στην προστασία της φύσης. Η εκμετάλλευση του πλούτου της περιοχής γίνεται από ντόπιους επιχειρηματίες που δεν αγνοούν την πολιτιστική κληρονομιά. Κάθε τόπος αναδεικνύει τη διαφορετικότητα και τη μοναδικότητά του, οργανώνοντας πολιτιστικές εκδηλώσεις διατηρώντας τη λαογραφία του, τη τοπική αρχιτεκτονική και τα τοπικά έθιμα.

Θεωρητικά ο εναλλακτικός τουρισμός είναι ο τουρισμός που στην ιδανική περίπτωση ισό-κατανέμει τους τουρίστες και το σύνολο της τουριστικής δραστηριότητας σε όλους τους μήνες του έτους αμβλύνοντας έτσι το πρόβλημα της τουριστικής εποχικότητας και τη διαφοροποίηση των τουριστικών περιόδων, που ως γνωστόν, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα του ελληνικού τουρισμού. Αποτελεί λύση για την αποκέντρωση του τουριστικού κυκλώματος, καταργεί την τοπική και χρονική υπερσυγκέντρωση τουριστών, αλλά και για την μείωση του κοινωνικού κόστους ανάπτυξης του τουρισμού αστικών περιοχών που έχει επιφέρει ο μαζικός τουρισμός.

Ακόμα, ο εναλλακτικός τουρισμός αποτελεί πηγή εσόδων για την ελληνική οικονομία. Οι κύριες θετικές οικονομικές επιδράσεις σχετίζονται με κέρδη συναλλάγματος και τις συνεισφορές στα κρατικά έσοδα. Οι τουριστικές δαπάνες, η εξαγωγή και εισαγωγή σχετιζόμενων αγαθών και υπηρεσιών επιφέρουν έσοδα στην οικονομία της Ελλάδας που φιλοξενεί τους τουρίστες. Άλλα κρατικά έσοδα από την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως άμεσες και έμμεσες εισφορές. Στις άμεσες εισφορές περιλαμβάνονται οι φόροι σε εισοδήματα που προέρχονται από τουριστική απασχόληση, από τουριστικές

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

επιχειρήσεις και από άμεσες χρεώσεις σε τουρίστες, όπως ο οικολογικός φόρος ή οι φόροι αναχώρησης. Οι έμμεσες εισφορές προκύπτουν από φόρους και δασμούς σε αγαθά και υπηρεσίες προς τους τουρίστες, όπως για παράδειγμα φόρους για αναμνηστικά αντικείμενα, αλκοολούχα ποτά, εστιατόρια κ.λπ.

Τα ταξίδια φέρνουν τους ανθρώπους, διαφορετικών πολιτισμών, σε επαφή μεταξύ τους. Λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα του εναλλακτικού τουρισμού, μπορεί να δημιουργηθεί σιωπηρά ένα κλίμα κατανόησης ανάμεσα στους ανθρώπους και στους πολιτισμούς και να προωθηθούν πολιτιστικές ανταλλαγές ανάμεσα στους «φιλοξενούμενους» και τους «οικοδεσπότες». Με τον τρόπο αυτό, αυξάνονται οι πιθανότητες για τους ανθρώπους να αναπτύξουν αμοιβαία συμπάθεια και κατανόηση και να μειωθούν οι προκαταλήψεις. Έτσι, ο εναλλακτικός τουρισμός λειτουργεί κι αυτός ως μέσο για τη διατήρηση της ειρήνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1 Τοπική Ανάπτυξη

Τοπική Ανάπτυξη δεν είναι, μόνο και κυρίως, μεγέθυνση Παραγωγικών συντελεστών, πολύ δε περισσότερο Οικονομικών Μέσων Όρων Είναι η βελτίωση των όρων λειτουργίας και της ποιότητας ζωής του συνόλου των τοπικών κοινωνιών, η ενίσχυση της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής με όρους αειφορίας.

Η διεθνής βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι η διαδικασία για την ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού βασίζεται σε τρεις ομάδες ενεργειών, η σειρά των οποίων όμως ποικίλει ανάλογα με την μορφή του προβλήματος στην περιφέρεια και τις δυνατότητες που έχει αυτή να αναπτυχθεί.

Οι τρεις αυτοί άξονες πολιτικής είναι:

1. Η Παροχή πληροφόρησης
2. Η Πρόκληση κοινωνικής "κινητικότητας", δηλαδή δημιουργία ενδιαφέροντος και γνώσης και
3. Η Προσφορά κεφαλαίων.

Απ' αυτούς οι (1) και (2) στοχεύουν στην αφύπνιση του τοπικού πληθυσμού, ώστε να μπορέσει να πάρει πρωτοβουλίες. Ο πληθυσμός Θα βοηθηθεί με παροχή πληροφοριών μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, επαγγελματικής εκπαίδευσης, εισαγωγής νέων τεχνολογιών, ώστε να μπορεί να εντοπίσει την υπάρχουσα επενδυτική ευκαιρία ή να δημιουργήσει άλλη.

Η δραστηριότητα (3) όμως αποβλέπει στην συμπλήρωση και υποστήριξη των δύο προηγούμενων. Το Εμπορικό Τραπεζικό Σύστημα με τα παραδοσιακά εργαλεία αδυνατεί να στηρίζει τις δραστηριότητες αυτές, δεδομένου ότι ο κίνδυνος πολλές

φορές είναι μεγάλος, η δε απόδοση καθυστερεί. Εξ' άλλου τις περισσότερες φορές οι εμπράγματα ασφάλειες δεν επαρκούν για μία χρηματοδότηση της μορφής αυτής όχι γιατί απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια και επομένως μεγάλης εγγύησης αλλά γιατί οι ασφάλειες είναι λίγες έως ανύπαρκτες.

2.2 Τουρισμός και Τοπική Ανάπτυξη

Ο τουρισμός συνδυάζει την αρχέγονη ανάγκη του ανθρώπου για γνώση και επαφή με το νέο με την ανάγκη για ψυχαγωγία, ανάπαυση και φυγή από την καθημερινότητα. Είναι σήμερα ο κλάδος με τα μεγαλύτερα οικονομικά μεγέθη σε παγκόσμιο επίπεδο και σύμφωνα με τον Π.Ο.Τ. Μπορεί και να αριθμεί 1,6 δισ. Διεθνής μετακινήσεις τουριστών το 2020. Ο τουρισμός ίσως να αποτελεί σήμερα το πιο πολύτιμο κεφάλαιο για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της τοπικής κοινωνίας

2.2.1 Πλεονεκτήματα στην Τοπική Κοινωνία

Αναντίρρητα η τουριστική βιομηχανία συνεισφέρει στην οικονομική άνθιση μιας περιοχής με την εισροή εισοδήματος και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ο τουρισμός ήταν αυτός που έδωσε ζωή και οικονομική ευημερία στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου μετά την τουρκική εισβολή του 1974. Για παράκτιες περιοχές όπως είναι το Παραλίμνι είναι η βασικότερη πηγή εισοδήματος για τον τοπικό πληθυσμό. Μπορεί να προσφέρει το κίνητρο για την βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και να αποτελέσει πηγή κονδυλίων για την διατήρηση σημαντικών φυσικών και ιστορικών χώρων. Επιπλέον συμβάλλει θετικά στην ευημερία των κατοίκων της περιοχής με την κατασκευή έργων υποδομής όπως είναι οδικά δίκτυα, συστήματα ύδρευσης και αποχέτευσης που δεν θα κατασκευάζονταν ή που θα αργούσαν να κατασκευασθούν ελλείψει τουρισμού.

2.3 Αναγνώριση ευκαιριών

Ένα από τα δυσκολότερα πράγματα που καλείται να αναγνωρίσει μία κοινωνία είναι οι τουριστικές δυνατότητες της περιοχής της. Πολύ συχνά, οι κοινωνίες παραβλέπουν ακόμα και τα πλέον εντυπωσιακά στοιχεία που διαθέτουν. Υπάρχει η αίσθηση ότι, αν υπάρχει έξω από την πόρτα σου, τότε μάλλον δεν είναι κάτι αξιοσημείωτο. Η Διαδικασία αναγνώρισης των αξιοθέατων γίνεται ακόμα πιο δύσκολη όταν από μόνα τους δεν είναι εντυπωσιακά, αλλά πρέπει να ομαδοποιηθούν και να προωθηθούν σε ένα πακέτο ώστε να προσελκύσουν τους τουρίστες. Τα στοιχεία εκείνα που είναι ακόμα λιγότερο εμφανή, όπως οι εθνικιστικοί ή πολιτιστικοί πόροι, λαμβάνουν ακόμα λιγότερη προσοχή.

2.4 Υπηρεσίες Επισκεπτών

Η Διερμηνεία είναι μία υπηρεσία επισκεπτών, όμως η έκταση των απαραίτητων υπηρεσιών για τους τουρίστες είναι πολύ ευρύτερη. Αν υποθέσουμε ότι μία κοινωνία έχει καταφέρει να προσελκύσει τουρίστες τότε το επόμενο βήμα είναι η διαχείριση της εισροής των επισκεπτών. Η διαχείριση των επισκεπτών θα πρέπει να γίνει αντιληπτή ως η εφαρμογή ενός συστήματος που εμπλουτίζει τις εμπειρίες των τουριστών, ενώ την ίδια στιγμή μειώνει τις αρνητικές κοινωνικές επιπτώσεις για τους τοπικούς κατοίκους.

Τα πλήθη που συνωστίζονται στα φεστιβάλ ή στις άλλες εκδηλώσεις, μπορεί να εξουθενώσουν το σύστημα δημόσιων υπηρεσιών μίας κοινωνίας. Τα έκτροπά, οι βανδαλισμοί και οι τσακωμοί, σίγουρα δεν είναι το αναμενόμενο αποτέλεσμα αυτού που οι οργανωτές είχαν σχεδιάσει ώστε να είναι απολαυστική εμπειρία για τους επισκέπτες και τους κατοίκους, όμως δυστυχώς είναι πολυάριθμα τα παραδείγματα όπου συνέβη ακριβώς αυτό.

Αν προληφθούν αυτές οι καταστάσεις, τότε η εμπειρία για όλους όσους συμμετέχουν θα είναι σαφώς πιο πλούσια. Ακόμα και ένας κανονικός όγκος τουριστών μπορεί να θέσει σε δοκιμασία το σύστημα δημόσιων υπηρεσιών της

κοινότητας, λόγος για τον οποίο είναι σημαντική η εφαρμογή ενός σχεδίου εξυπηρέτησης των επισκεπτών ως στοιχείο της όλης τουριστικής προσπάθειας της κοινότητας.

Ένα πλάνο τουριστικών υπηρεσιών απαιτεί από μία κοινωνία την αξιολόγηση των δυνατοτήτων που έχουν τα τμήματα υπηρεσιών υγείας, δημόσιας πολιτικής, συντήρησης, και υγιεινής.

2.4.1 Συνέπιες της Ακρατής Ανάπτυξης

Η άκρατη, η ασχεδίαστη ή και λανθασμένη ανάπτυξη του τουρισμού με την αναζήτηση ολοένα και μεγαλύτερου αριθμού τουριστών επιφέρει βραχυπρόθεσμα γρήγορα οικονομικά οφέλη καταλήγει όμως μακροπρόθεσμα σε χαμηλής ποιότητας τουριστική δραστηριότητα. Μολύνει το περιβάλλον και οδηγά στην διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας. Μπορεί να διαταράξει οι συνήθειες της τοπικής κοινωνίας οδηγώντας σταδιακά στην απώλεια χαρακτήρα του προορισμού. Η άνιση κατανομή του τουρισμού στον χώρο και στον χρόνο καταλήγει σε εποχικότητα στην απασχόληση και σε ανταγωνισμό μεταξύ τοπικού πληθυσμού και τουριστικής βιομηχανίας για χρησιμοποίηση αγαθών πρώτης ανάγκης όπως το νερό και έργων υποδομής π.χ. οδικά δίκτυα. Αυτές οι αρνητικές επιπτώσεις μπορούν προκαλέσουν ζημιά και να οδηγήσουν τον τουρίστα σε αναζήτηση νέων λειμώνων αφού ο προορισμός έχει περάσει την ημερομηνία λήξης του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Αειφόρος ανάπτυξη είναι η «ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες», με άλλα λόγια η μέριμνα ώστε η σημερινή μεγέθυνση να μην υπονομεύει τις δυνατότητες μεγέθυνσης των μελλοντικών γενεών. Η αειφόρος ανάπτυξη έχει επομένως τρεις συνιστώσες - οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική - που απαιτούν ισόρροπη πολιτική συνεκτίμηση.

Να εξασφαλίζει τη διατήρηση του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος για τις μελλοντικές γενιές.

Προορισμοί που υιοθετούν αυτή την πολιτική ανάπτυξης θα έχουν και μέλλον. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο που μεγάλοι οργανωτές ταξιδιών όπως η TUI έχουν στις προτεραιότητες τους την αειφόρο ανάπτυξη. π.χ. προτιμούν να συνεργάζονται με ξενοδοχεία και προορισμούς που είναι πιστοποιημένα με περιβαλλοντικά συστήματα διατήρησης ποιότητας ISO14001.

Δημιουργήθηκε από τον σύνδεσμο των TourOperators (τον F.T.O.) το travelife, το οποίο μετά από έλεγχο του καταλύματος πιστοποιεί τον βαθμό αναγνωσιμότητας για sustainability.

Θέτουν κάποια όρια, εάν για παράδειγμα ένα ξενοδοχείο κτίστηκε, με εκμετάλλευση παιδιών τότε αποκλείεται από το πρόγραμμα τους. Αυτό το πρόγραμμα απαιτεί την συμμετοχή και την επικοινωνία του ξενοδοχειακού συγκροτήματος στην τοπική κοινωνία (π.χ. επιχορήγηση δραστηριοτήτων, ανάπτυξη σχέσεων με σχολεία).

3.1 Αειφόρος ανάπτυξη και Τουρισμός

Η αειφόρος Τουριστική Ανάπτυξη ικανοποιεί τις σημερινές ανάγκες των τουριστών και των μόνιμων κατοίκων ενός τουριστικού προορισμού και παράλληλα προστατεύει και διευρύνει τις ευκαιρίες για ικανοποίηση των αναγκών των

μελλοντικών γενεών. Συγχρόνως οδηγεί στην διαχείριση των πλουτοπαραγωγικών πόρων με τρόπο ώστε από τη μία να ικανοποιούνται οι οικονομικές, κοινωνικές και αισθητικές ανάγκες και από την άλλη να διατηρούνται η πολιτιστική γνησιότητα, οι απαραίτητες οικολογικές διεργασίες, η βιολογική ποικιλομορφία και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής.

3.2 Στρατηγική Τουρισμού 2011-2015

Η επίτευξη των στόχων της ΣΤ 2011-2015 βασίζεται στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης η οποία σέβεται το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον και παράλληλα επιτυγχάνει τη μεγιστοποίηση των ωφελειών που προσφέρει στην εθνική οικονομία, στο κοινωνικό σύνολο και στην προστασία του περιβάλλοντος.

3.2.1 Προτάσεις του προγράμματος

- ✓ Στην επέκταση και βελτιστοποίηση της χρονικής περιόδου λειτουργίας και των ποσοστών πληρότητας των ξενοδοχείων.
- ✓ Στη βελτίωση της φθίνουσας ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας σε σύγκριση με ανταγωνιστικούς προς την Κύπρο προορισμούς.
- ✓ Στην αναβάθμιση της αισθητικής του δομημένου περιβάλλοντος των τουριστικών περιοχών, ιδιαίτερα στους νευραλγικούς τομείς της καθαριότητας, της εξυγίανσης και της αναβάθμισης του περιβάλλοντος
- ✓ Στην προώθηση του επαγγελματισμού μεταξύ των παροχών των τουριστικών υπηρεσιών, μέσω της διαρκούς αναβάθμισης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των ανθρώπινων πόρων που απασχολούνται στην τουριστική βιομηχανία.
- ✓ Στην καλλιέργεια και προβολή της τουριστικής συνείδησης και της φιλοξενίας μεταξύ του συνόλου του πληθυσμού.

3.2.2 Τομέας διαμονής

- Παροχή στήριξης προς τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις για επενδύσεις που συμβάλουν στον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση.
- Αναθεώρηση της Περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νομοθεσίας
- Αναβάθμιση τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών, δημιουργία νέων μορφών ξενοδοχείων Αστικών, Μπουτίκ, Παραθεριστικών (Resort), Οικογενειακά, ευεξίας (Spa) κλπ.
- Αναθεώρηση των ποιοτικών κριτηρίων στο σύστημα κατάταξης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ώστε το σύστημα ταξινόμησης να αντικατοπτρίζει καλύτερα τον παράγοντα ποιότητα και εξυπηρέτηση
- Ανάπτυξη νέου συστήματος ποιότητας Q σε εθελοντική βάση με την θέσπιση συμπληρωματικών προδιαγραφών για ξενοδοχεία.
- Σχέδιο οικονομικών κινήτρων για βελτίωση της προσβασιμότητας των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων για φιλοξενία ΑμεΑ.
- Διοργάνωση προγραμμάτων σε συνεργασία με την Α.Αν.Α.Δ. και με διάφορους άλλους φορείς με στόχο την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Παροχή οικονομικών κινήτρων:

- ❖ δανειοδότηση της βιομηχανίας διαμονής
- ❖ σχέδιο επιδότησης μέρους του τραπεζικού δανειστικού επιτοκίου
- ❖ επέκταση προγράμματος κινήτρων αναβάθμισης

Πολεοδομικές ρυθμίσεις για ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα:

- ✓ Ρύθμιση των αυθαίρετων επεκτάσεων/τροποποιήσεων
- ✓ Πολεοδομικά κίνητρα για παραχώρηση πρόσθετου συντελεστή δόμησης
- ✓ Απόσυρση ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων

- ✓ Δημιουργία ‘Μικτών Τουριστικών Αναπτύξεων’

3.2.3 Εισαγωγή αειφόρων κριτηρίων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία

- Βελτίωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.
- Πρακτικές και ρεαλιστικές προσεγγίσεις για εισαγωγή αειφόρων κριτηρίων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.
- Μείωση λειτουργικών εξόδων.
- Μείωση στην κατανάλωση ενέργειας.
- Ενθάρρυνση υιοθέτησης κοινωνικών πολιτικών και πρακτικών.
- Μείωση διαρροών στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας.

3.2.4 Δημιουργία πρότυπων παραλιών

- Ασφάλεια
- Προσβασιμότητα
- Ποιότητα του νερού
- Ποιότητα άμμου
- Ηχορύπανση
- Ευπρεπισμός
- Ποιότητα και εμφάνιση (Κρεβατάκια/ ομπρέλες κλπ)
- Διευκολύνσεις (αποχωρητήρια/ αποδυτήρια κλπ.)
- Διάθεση κυπριακών εδεσμάτων και ποτών
- Χώροι πρασίνου (Ενδημικά φυτά)

3.2.5 Διαχείριση αποβλήτων

Από τη δειγματοληπτική μελέτη που έγινε φάνηκε ότι τα ξενοδοχεία να μην ανακυκλώνουν αλλά όχι όσο αποδοτικά θα έπρεπε. Βάση του δείγματος 40% των ξενοδοχείων θεωρούνται ως καλά παραδείγματα ανακύκλωσης, 40% ως μέτρια και 20% ως κακά. Θεωρείται σημαντικό όπως τα ξενοδοχεία εφαρμόσουν μια πιο συστηματική μέθοδο διαχωρισμού και κατηγοριοποίησης των απορριμμάτων τους εντός της μονάδας.

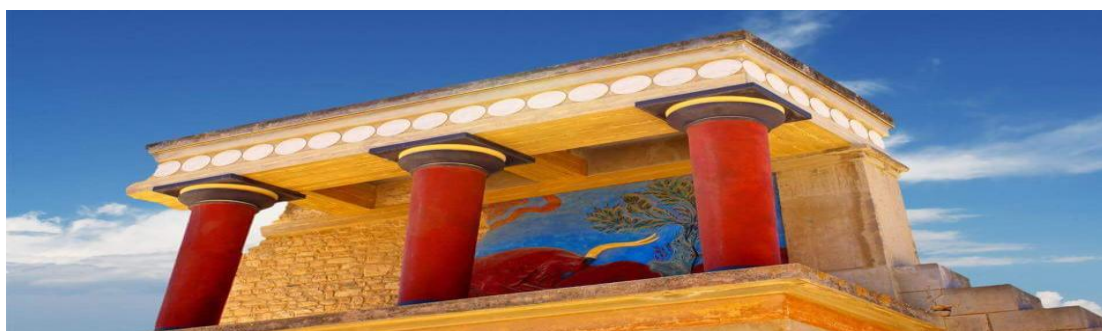
3.2.6 Πρόγραμμα Επιδοτήσεων

- ❖ Ράμπες για πρόσβαση ΑμεΑ στην Θάλασσα
- ❖ Περιβαλλοντικά πρότυπα (ISO 14000, GreenKey)
- ❖ Γαλάζιες σημαίες – (Αναλύσεις ποιότητας νερού, έκδοση χαρτών και ενημερωτικού υλικού)

ΜΕΡΟΣ 2^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

4.1 Ιστορικά στοιχεία

4.1.1 Το όνομα Ηράκλειο

Σχετικά με την προέλευση του ονόματος Ηράκλειο, ο μύθος αναφέρει ότι η Ρέα, η μητέρα του Δία, ανέθεσε στους **Κουρήτες** τη φύλαξη του νεογέννητου γιου της στην προσπάθεια της να τον γλιτώσει από τον πατέρα του Κρόνο.

Ένας από αυτούς, ο Ιδαίος Ηρακλής (δεν πρέπει να συγχέεται με τον γνωστό ήρωα Ηρακλή με τους περίφημους άθλους του) φεύγει για την Ολυμπία και διοργανώνει μαζί με τα αδέλφια του (Παιωνάιος, Επιμίδης, Ιάσιος, Ιδας) αγώνα δρόμου. Ήταν ο πρώτος αγώνας δρόμου στον κόσμο και ο Ιδαίος Ηρακλής στεφάνωσε τον νικητή με ένα κλαδί από την αγριελιά που είχε ο ίδιος φυτέψει εκεί. Από τότε έμεινε η συνήθεια να στεφανώνουν με στεφάνια αγριελιάς τους νικητές των Ολυμπιακών αγώνων.

Αργότερα ο Κλύμενος, απόγονος του Ιδαίου Ηρακλή, ίδρυσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες και έχτισε προς τιμή των προγόνων του βωμό, στο χώρο που

σήμερα βρίσκεται η αρχαία Ολυμπία. Ο ίδιος ο Ιδαίος Ηρακλής χάρισε το όνομά του στο σημερινό Ηράκλειο.

Ο παραπάνω μύθος ίσως θέλει να καταδείξει την μινωική Κρήτη σαν τόπο όπου γεννήθηκε ο αθλητισμός. Γνωρίζουμε από τα αρχαιολογικά ευρήματα και τα ίχνη των τοιχογραφιών στην **Κνωσό**, ότι οι Μινωίτες αγαπούσαν τον αθλητισμό και ασχολούνταν με αθλήματα, όπως η γυμναστική, η τοξοβολία, οι αρματοδρομίες, η πυγμαχία, η πάλη, η κολύμβηση και άλλα, ειδικά σε γιορτές όπως τα ταυροκαθάψια.

4.1.2 Βυζαντινό Ηράκλειο - το Κάστρο

Την πρώτη βυζαντινή περίοδο (4ος-9ος μ.Χ.) η μικρή πόλη Ηράκλειο συναντάται με το όνομα Κάστρο, ονομασία που υποδηλώνει μια κάποιας μορφής οχύρωση. Τότε η Κρήτη αποτελούσε επαρχία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με πρωτεύουσα την Κωνσταντινούπολη, ενώ διοικητικό, στρατιωτικό και θρησκευτικό κέντρο του νησιού ήταν η Γόρτυνα. Οι πόλεις στη βόρεια Κρήτη εμφανίζονται λιγότερο αναπτυγμένες καθώς οι θαλάσσιοι δρόμοι περνούσαν από το Νότο.

Οι αιώνες 7ος και 8ος αναφέρονται ως σκοτεινοί από τους ιστορικούς, γιατί οι σχετικές με την εποχή πληροφορίες από γραπτές ή κάθε άλλου είδους πηγή είναι πενιχρές. Αναφορές γίνονται για φυσικές καταστροφές και, κυρίως από τα μέσα του 7ου αιώνα, για πειρατικές επιδρομές. Εξ αιτίας αυτών οι οικισμοί χάνουν τον αστικό τους χαρακτήρα, ο πληθυσμός μειώνεται και οι στρατιωτικές δυνάμεις του νησιού περιορίζονται.

4.1.3 Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα - Το Ηράκλειο στον 20ο αιώνα

Τον Δεκέμβριο του 1913 κηρύσσεται επίσημα η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Η Κρήτη αποτελεί πλέον αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού κράτους

και στα επόμενα χρόνια μοιράζονται τις ίδιες περιπέτειες και το ίδιο μέλλον. Η μικρασιατική καταστροφή το 1922 έχει σαν αποτέλεσμα την ανταλλαγή πληθυσμών ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία. Συνολικά μετακινούνται ένα εκατομμύριο Έλληνες από τη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη προς την Ελλάδα, ενώ την Ελλάδα εγκαταλείπουν μισό εκατομμύριο Μουσουλμάνοι.

Οι τελευταίοι (23.821) μουσουλμάνοι κάτοικοι του Ηρακλείου αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πόλη και στη θέση τους έρχονται πολλές χιλιάδες πρόσφυγες από την Μικρά Ασία. Ο πληθυσμός της πόλης αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς και νέοι οικισμοί, όπως η Νέα Αλικαρνασός, τα Τρία Πεύκα, ο Κατσαμπάς, οι Πατέλες κ.ά., προστίθενται στον πολεοδομικό της ιστό.

Εντυπωσιακές όμως είναι και οι αλλαγές στην καθημερινή ζωή των κατοίκων. Το λιμάνι επεκτείνεται, τα αυτοκίνητα που κυκλοφορούν στους δρόμους πολλαπλασιάζονται και η πόλη αποκτά αεροδρόμιο. Το μετρόν, η ηλεκτρική ενέργεια, το τηλέφωνο, το ραδιόφωνο «εισβάλλουν» στην καθημερινή ζωή στο Ηράκλειο και αλλάζουν συνήθειες και πρακτικές αιώνων.

Δυστυχώς την ίδια περίοδο στο βωμό του εκμοντερνισμού και της προόδου, πολλά μνημεία κατεδαφίζονται αλόγιστα, είτε για να σβήσουν δυσάρεστες μνήμες του παρελθόντος, είτε για κοντόφθαλμες οικονομικές σκοπιμότητες. Έτσι στο Ηράκλειο εξαφανίστηκε όποιο μνημείο θύμιζε το τούρκικο παρελθόν, γιατί θεωρήθηκε αταίριαστο σε μοντέρνα πόλη ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Ακόμα και για τα ενετικά τείχη υπήρχε σχέδιο κατεδάφισης, για να μπορεί να εξαπλωθεί η πόλη ελεύθερα, αλλά ευτυχώς το σχέδιο κρίθηκε οικονομικά ασύμφορο και εγκαταλείφθηκε γρήγορα.

4.2 Γενικά για τον Δήμο Ηρακλείου

Ο Δήμος Ηρακλείου άρχισε να λειτουργεί στις αρχές του 1900 με την απελευθέρωση του νησιού μας από τους Τούρκους. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών του

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

δέχτηκε ένα νέο πλήγμα με την κατοχή, παρ' όλα αυτά παρουσιάζει μια ραγδαία ανάπτυξη ιδιαίτερα τα τελευταία 50 χρόνια υπηρετώντας υπεύθυνα και με συνέπεια τις ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών αυτής της πόλης

Ο Δήμος Ηρακλείου είναι δήμος της περιφέρειας Κρήτης που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης. Προέκυψε από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Ηρακλείου, Παλιανής, Τεμένους, Νέας Αλικαρνασσού και Γοργοαΐνη. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 245.12 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 173.450 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Έδρα του νέου δήμου ορίστηκε το Ηράκλειο και ιστορική έδρα η Νέα Αλικαρνασσός.

Πολλοί επισκέπτονται την πόλη του Ηρακλείου για λόγους πολιτισμικούς, δηλαδή για να γνωρίσουν τα αξιοθέατα της πόλης. Άλλοι επιλέγουν το Ηράκλειο ως καλοκαιρινό προορισμό τους λόγω του εύκρατου κλίματος που επικρατεί στο νησί και των φημισμένων παραλιών και θέρετρων. Είναι γνωστό εξάλλου ότι πολλοί υποστηρίζουν ότι το Ηράκλειο είναι ο καταλληλότερος προορισμός για να πραγματοποιήσει κάποιος τις καλοκαιρινές του διακοπές. Στατιστικές έδειξαν ότι το 15% του ξένου τουρισμού ολόκληρης της Ελλάδας συγκεντρώνεται στην πόλη του Ηρακλείου, κυρίως λόγω των charter πτήσεων. Φυσικά πολλοί είναι αυτοί εντός Ελλάδας που επισκέπτονται το Ηράκλειο κατά τη διάρκεια ολόκληρου του χρόνου.

Το Ηράκλειο είναι η πρωτεύουσα και μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης, καθώς και ο μεγαλύτερος λιμένας του νησιού. Κύριος οικονομικός τομέας του νησιού, πέρα από τη γεωργία και το εμπόριο είναι ο τουρισμός που συγκεντρώνει η πόλη κατά τη

διάρκεια του χρόνου και κυρίως τους μήνες του καλοκαιριού. Το Ηράκλειο διαθέτει επίσης ένα από τα μεγαλύτερα σε κίνηση αεροδρόμια της χώρας (αεροδρόμιο "Νίκος Καζαντζάκης") και λιμάνι με μεγάλη κίνηση επιβατών και εμπορευμάτων.

4.2.1 Κλιματικές αλλαγές

Οι τουρίστες επιδιώκουν συχνά να βρεθούν σε ένα τοπίο που δεν έχει απολύτως καμία σχέση με αυτό που έχουν συνηθίσει, για να βιώσουν ένα διαφορετικό τρόπο ζωής. Το κλίμα της Κρήτης είναι ήπιο. Οι βροχοπτώσεις είναι σπάνιες κατά τη διάρκεια των θερινών μηνών ενώ το φθινόπωρο είναι η ηπιότερη εποχή της Κρήτης, όπου οι θερμοκρασίες είναι συχνά υψηλότερες απ' ό τι την άνοιξη. Αυτός είναι και ο κύριος λόγος που πολλοί επιλέγουν το Ηράκλειο ως προορισμό τους. Λόγω του εύκρατου κλίματος οι τουρίστες έχουν την πολυτέλεια το καλοκαίρι, να απολαμβάνουν τον ήλιο και τις παραλίες όχι μόνο του νομού Ηρακλείου αλλά και της υπόλοιπης Κρήτης.

4.2.2 Περιβαλλοντικές συνθήκες

Η τουριστική ανάπτυξη παρουσιάζει αλληλεξάρτηση με τις περιβαλλοντικές συνθήκες από περισσότερες απόψεις. Στοιχεία του φυσικού, κυρίως, αλλά και του δομημένου περιβάλλοντος, αποτελούν εισροή στην τουριστική παραγωγική διαδικασία. Η διαδικασία αυτή, όμως, έχει και σημαντικές περιβαλλοντικές εκροές. Αυτές μπορεί να επηρεάζουν το περιβάλλον είτε ευνοϊκά, είτε δυσμενώς.

Γενικότερα, οι περιβαλλοντικές συνθήκες, έτσι όπως διαμορφώνονται και από τις περιβαλλοντικές εκροές του τουριστικού κλάδου, αποτελούν με τη σειρά τους σημαντική συνιστώσα του τουριστικού προϊόντος. Η παραγωγή τουριστικών υπηρεσιών, όπως και η παραγωγή πολλών αγαθών, συνεπάγεται αναπόφευκτα τη χρήση περιβαλλοντικών πόρων και, από ορισμένες τουλάχιστον απόψεις, την ανάλωση, τη βλάβη ή την αλλοίωση τους.

Έτσι, π.χ., η μετάβαση από την προηγούμενη χρήση ή χρήσεις μιας παραλιακής περιοχής στην τουριστική χρήση και η δημιουργία σ' αυτήν τουριστικών εγκαταστάσεων μοιραία μεταβάλλει ορισμένα τουλάχιστον από τα στοιχεία της τόσο τα φυσικά όσο και τα αισθητικά. Πέρα από τις αναπόφευκτες αυτές μεταβολές, ως αποτέλεσμα της τουριστικής ανάπτυξης μίας περιοχής δημιουργούνται νέες περιβαλλοντικές συνθήκες σ' αυτήν, οι οποίες, σε σύγκριση με τις αρχικές, μπορεί να παρουσιάζουν πλεονεκτήματα.

Ειδικότερα η τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής, υπό τους κατάλληλους όρους και προϋποθέσεις, μπορεί να συμβάλει στην αναβάθμιση της ποιότητας του περιβάλλοντος ή ακόμη και στη δημιουργία νέων περιβαλλοντικών αγαθών, ειδικότερα σε ό,τι αφορά το δομημένο περιβάλλον, κάτι που δεν συμβαίνει με πολλές άλλες σύγχρονες χρήσεις. Υπενθυμίζεται ότι η ελκυστικότητα πολλών τουριστικών περιοχών και δη εκείνων που προσελκύουν επισκέπτες με υψηλότερα εισοδήματα, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα ανθρωπογενή τους στοιχεία και ιδίως στο χαρακτήρα που έχει λάβει το δομημένο περιβάλλον τους.

Οι θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης στο περιβάλλον ανάγονται εν μέρει στη σφαίρα της αισθητικής. Επειδή δε, σε ό,τι αφορά την αισθητική, οι απόψεις μπορεί να διαφέρουν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι συμβαίνει σε σχέση με τις φυσικές παραμέτρους και χαρακτηριστικά, η συναγωγή συμπερασμάτων γενικής αποδοχής σε ό,τι αφορά τις επιδράσεις της τουριστικής ανάπτυξης στο περιβάλλον μιας περιοχής δεν είναι εύκολη.

Στις περισσότερες περιπτώσεις οι αντιρρήσεις δεν αναφέρονται σε όποια τουριστική ανάπτυξη αλλά στην εκάστοτε συγκεκριμένη μορφή που αυτή λαμβάνει. Πολλοί δε από αυτούς που υιοθετούν κριτική στάση απέναντι στη συγκεκριμένη μορφή που έχει λάβει η ανάπτυξη σε μια περιοχή ταυτόχρονα έχουν και γνώμη για το πώς θα έπρεπε να γίνει η ανάπτυξη, έτσι ώστε να δημιουργηθεί δομημένο αλλά και φυσικό περιβάλλον υψηλής ποιότητας.

Υπάρχουν βέβαια και οι αρνητές κάθε μορφής ανάπτυξης. Αν όμως κρίνει κανείς από την μεγάλη αξία που αποδίδουν οι πλείστοι στα οικονομικά αγαθά, στη βελτίωση της οικονομικής τους θέσης και την εξεύρεση ικανοποιητικής απασχόλησης, είναι φανερό ότι στην πράξη η άποψη αυτή δεν γίνεται γενικότερα

δεκτή. Ζητούμενο είναι η ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον και όχι η άρνηση της ανάπτυξης.

4.3 Λόγοι που προσελκύουν τους τουρίστες στο Ηράκλειο

- Τοπικά μνημεία
- Ακτές και παραλίες
- Κρητική κουζίνα
- Αποτελέσματα ερωτηματολογίου
- Αγροτικός τουρισμός
- Ιατρικός τουρισμός
- Συνεδριακός τουρισμός
- Αποτελέσματα τουρισμού και δαπάνες

4.3.1 Τοπικά μνημεία

Σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει στην αύξηση του τουρισμού στην πόλη μας είναι τα τοπικά μνημεία και η ιστορία της. Το φρούριο του Κούλε, η κρήνη Μοροζίνη και η Βασιλική του Αγίου Μάρκου είναι κάποια από τα πιο αντιπροσωπευτικά παραδείγματα μνημείων που προσελκύουν τους κατοίκους άλλων χωρών στο να επισκεφθούν το Ηράκλειο για τις θερινές κυρίως διακοπές τους.

Η Κνωσός συγκεκριμένα θεωρείται ο σημαντικότερος πόλος έλξης του νομού Ηρακλείου. Χάρη στο πλήθος αρχαιολογικών ανασκαφών που έχουν πραγματοποιηθεί στη συγκεκριμένη τοποθεσία και των ευρημάτων που έχουν βρεθεί από αυτές, η Κνωσός κάθε χρόνο είναι επισκέψιμη από χιλιάδες τουρίστες.

4.3.2 Ακτές και παραλίες

Το Ηράκλειο και κυρίως τα παράλια του νομού διαθέτουν ποικιλία ακτών και οργανωμένων παραλιών, επομένως μπορούν να φιλοξενήσουν και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις κάθε επισκέπτη.

Οι πιο δημοφιλείς παραλίες του νομού είναι:

- ✓ Τα Μάταλα, που μετά την καθιέρωση του ομώνυμου ετήσιου φεστιβάλ, προσελκύουν κάθε χρόνο όλο και περισσότερο κόσμο.
- ✓ Η Αγία Πελαγία καθώς και οι γύρω μικρότερες αμμώδεις παραλίες, φημίζονται τόσο για τα καθαρά κρυστάλλινα νερά τους όσο και για το κατάφυτο περιβάλλον το οποίο δημιουργεί μια ειδυλλιακή ατμόσφαιρα για τον κάθε επισκέπτη.
- ✓ Η παραλία των Μαλίων προσφέρει σε όποιον την επισκέπτεται υπηρεσίες διαφορετικού είδους από τις δυο προηγούμενες (θαλάσσια σπορ, καφετέρια, εστιατόριο κ.ά.).
- ✓ Τα Λιμανάκια Χερσονήσου αποτελούνται από μικρές, πανέμορφες αμμώδεις παραλίες που αποτελούν πόλο έλξης τουριστών.
- ✓ Είναι γνωστό, όπως προαναφέρθηκε, ότι ο νομός Ηρακλείου φιλοξενεί μεγάλο αριθμό τουριστικών γκρουπ και άλλων ταξιδιωτών, κυρίως κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Γι' αυτό το λόγο διοργανώνονται διάφορες δραστηριότητες με σκοπό την ψυχαγωγή τους.

Κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι

- ❖ Το ετήσιο φεστιβάλ στα Μάταλα και το κυνήγι παραλίας του δήμου Ηρακλείου
- ❖ Δραστηριότητες όπως scubadiving και διάφορα θαλάσσια σπορ, mtv, ιππασία, mountainbiking κ.ά.

4.3.3 Κρητική κουζίνα

Ιδιαίτερη εντύπωση δημιουργούν στους τουρίστες, που έρχονται στην πόλη του Ηρακλείου αλλά και στις γύρω περιοχές, τα τοπικά φαγητά. Η Κρητική κουζίνα διαφοροποιείται από άλλες κουζίνες επειδή δεν προσπαθεί να ανακατέψει τις γεύσεις, όσο κι αν χρησιμοποιεί διαφορετικά υλικά για να παρασκευάσει το καθημερινό φαγητό. Το κάθε υλικό απ' αυτά διατηρεί την αυτονομία του, διατηρεί την ταυτότητα του και τη γεύση του. Τίποτα δεν έρχεται να επικαλύψει τη γεύση του άλλου. Θα έλεγε κανείς πως όλα συνυπάρχουν αρμονικά και, τελικά, αναδεικνύουν τις λεπτές ισορροπίες που χαρακτηρίζουν την κουζίνα της Κρήτης.

Η Κρητική Γαστρονομία βασισμένη σε τοπικά προϊόντα αποτελεί ένα εναλλακτικό μέσο προβολής του τόπου και εμπλουτισμού του τουριστικού μας προϊόντος. Οι τουρίστες προτιμούν την τοπική κουζίνα και αγαπούν το κρητικό φαγητό και τα παραδοσιακά προϊόντα μας. Η τέχνη των γυναικών στις σπιτικές ζύμες, τα προζυμμένα ψωμιά και τους ντάκους, τα παξιμάδια, τα λαδοκούλουρα και τα γλυκά με μέλι, πετιμέζι, ξηρούς καρπούς και σουσάμι, αποτελούν γευστική εμπειρία για τους γευσιγνώστες και όχι μόνο.

4.3.4 Αγροτικός τουρισμός στο Ηράκλειο

Τα τελευταία χρόνια ο νομός Ηρακλείου εμφανίζει μια τάση αύξησης των αγροτουριστικών καταλυμάτων. Η μικρής κλίμακας, ελεγχόμενη και ρυθμιζόμενη ανάπτυξη, η ποικιλία δραστηριοτήτων σε ατομική / ανεξάρτητη βάση ή μικρής κλίμακας και η έμφαση στην απόκτηση εμπειριών για τις τοπικές κουλτούρες και στη διατήρηση των παραδοσιακών αξιών είναι η βασική αρχή του αγροτουρισμού.

4.3.5 Ιατρικός τουρισμός

Ο ιατρικός τουρισμός είναι μία νέα συνεχώς αναπτυσσόμενη οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως. Αναφέρεται στη μετάβαση εκτός και εντός συνόρων ανθρώπων με προβλήματα υγείας προκειμένου να τους παραχθεί ιατρική φροντίδα που στοχεύει στην πρόληψη, διάγνωση και διατήρηση της υγείας τους. Περιλαμβάνει επίσης υπηρεσίες μεταφοράς και διαμονής των τουριστών υγείας σε επιλεγμένα ξενοδοχεία. Περιλαμβάνει επείγοντα περιστατικά υγείας, (π.χ. καρδιακό επεισόδιο) ή τακτικές υγειονομικές ανάγκες για χρόνια νοσήματα (π.χ. αιμοκάθαρση νεφροπαθών)

Οι σημαντικότερες ομάδες ασθενών με χρόνιες παθήσεις που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία και ιδιωτικές κλινικές του Ηρακλείου είναι:

- ✓ Νεφροπαθείς
- ✓ Καρκινοπαθείς
- ✓ Καρδιοπαθείς
- ✓ Άτομα με αιματολογικά νοσήματα Άτομα τρίτης ηλικίας που χρήζουν συστηματικής ιατρικής και φαρμακευτικής παρακολούθησης

Πλεονεκτήματα του Ηρακλείου που οδηγούν τους ξένους να το επισκεφθούν για ιατρικούς λόγους:

- Η φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της
- Το κλίμα της
- Ο τρόπος ζωής και διατροφής των κατοίκων της
- Ο εκσυγχρονισμός των υποδομών
- Η διαθεσιμότητα εξειδικευμένου ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού

Άλλος παράγοντας που φανερώνει τη σημασία του Ηρακλείου για τον ιατρικό τουρισμό είναι το γεγονός ότι η πόλη μας διαθέτει ένα από τα πιο σύγχρονα κέντρα αιμοκάθαρσης στην Ευρώπη..

4.3.6 Συνεδριακός τουρισμός

Είναι σημαντικό να αναφερθεί, ότι ένας ακόμη τουριστικός τομέας ανάπτυξης στην πόλη μας είναι ο συνεδριακός τουρισμός. Η μακράιωνη συμβολή της Κρήτης στο παγκόσμιο γίνεσθαι την καθιστούν ιδανικό τόπο διεξαγωγής συνεδρίων. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, η επικράτεια του Ηρακλείου υποδέχεται όλο και συχνότερα ανθρώπους των γραμμάτων, των επιστημών και των τεχνών, οι οποίοι συμμετέχουν σε συμπόσια, συνέδρια και εκθέσεις επιστημονικού κυρίως χαρακτήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

5.1 Οργάνωση του δήμου

Οι υπηρεσίες του Δήμου Ηρακλείου σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του όπως αυτός ψηφίσθηκε με την υπ' αριθμ. 436/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (ΦΕΚ 2122/2011) διακρίνονται στις Κεντρικές Υπηρεσίες, που είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου, και στις Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές/τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Οι υπάλληλοι που απασχολούνται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στο Δήμο Ηρακλείου είναι 751.

Αναλυτικότερα:

- 552 Μόνιμοι Υπάλληλοι
- 199 Υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου

Επειδή ο Δήμος Ηρακλείου δεν έχει ένα ενιαίο κτίριο για να στεγάσει όλες τις υπηρεσίες του, το παραπάνω προσωπικό εργάζεται σε διάφορους χώρους.

Οι χώροι εργασίας είναι οι εξής:

- ✓ Το Κεντρικό Κτήριο (Λότζια) στην Αγίου Τίτου 1
- ✓ Το Δημοτικό Κτήριο της οδού Ανδρόγεω 2
- ✓ Το Δημοτικό Κτήριο της Πλατείας Δασκαλογιάννη
- ✓ Το Δημοτικό Κτήριο στα Αχτάρικα

- ✓ Το Κτήριο της Παλιάς Λαχαναγοράς (στην παραλιακή λεωφόρο)
- ✓ Το Κτήριο του πρώην Δήμου Αλικαρνασσού
- ✓ Τα Δημοτικά Σφαγεία
- ✓ Τα δύο (2) δημοτικά Νεκροταφεία
- ✓ Το Δημοτικό Κτήριο της Μάνδρας κοντά στο Αεροδρόμιο
- ✓ Τα Δημοτικά γραφεία της οδού Μίνωος
- ✓ Τα Δημοτικά γραφεία στις Εργατικές Κατοικίες Μπεντεβή και
- ✓ Τα Κτήρια που στεγάζουν τα Επτά (7) ΚΑΠΗ του Δήμου Ηρακλείου
- ✓ Το Κτήριο της Οδού Πλαστήρα (ΚΕΠ).
- ✓ Επίσης τα παρακάτω κτίρια στεγάζουν υπηρεσίες του Δήμου:
- ✓ Βικελαία Βιβλιοθήκη, Ταξιάρχου Μαρκοπούλου 46 (παραπλεύρως εκκλησίας Αγίου Μαθαίου) και Χορτασών& Κυδωνίας 23.

5.2 Υπηρεσίες – Φορείς

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες για τις δημοτικές υπηρεσίες τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς που εποπτεύει ο Δήμος Ηρακλείου. Οι επιχειρήσεις και οι τοπικές δημοτικές υπηρεσίες δημιουργήθηκαν προς γενικό όφελος των κατοίκων.

Ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στο κεφάλαιο της νεολαίας. Με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων, συστήθηκε το ΚΕΣΑΝ - Κέντρο Πρόληψης και ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Ηρακλείου (ΔΑΟΗ).

Η ιστορική διαδρομή του Ηρακλείου είναι ταυτισμένη με την άνθηση του Ευρωπαϊκού πνεύματος και πολιτισμού. Ο Δήμος Ηρακλείου συμβάλλει ενεργά στη διαφύλαξη, τεκμηρίωση και στον εμπλουτισμό της σπάνιας και βαριάς πολιτισμικής κληρονομιάς του.

Η Βικελαία Βιβλιοθήκη και το Πολυκέντρο Νεολαίας διασώζουν και προβάλλουν την κληρονομιά αυτή, τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πνευματικής παραγωγής, την πολιτιστική ταυτότητα και κίνηση του τόπου μας.

Τα ιδρύματα αυτά υλοποιούν ποικίλες δράσεις σχετικές με τον πολιτισμό, όπως εκδηλώσεις, προγράμματα, ομιλίες, εκδόσεις, εκθέσεις κτλ.

Τέλος, ο Δήμος Ηρακλείου παρέχει υπηρεσίες και μέσω των Δημοτικών και Τοπικών Διαμερισμάτων που βρίσκονται στην πόλη και τα χωριά του Ηρακλείου.

5.2.1 Δημοτικές υπηρεσίες

Ο Δήμος Ηρακλείου παρέχει μια σειρά τοπικών δημοτικών υπηρεσιών προς όφελος των κατοίκων, των επιχειρήσεων, και των επισκεπτών της πόλης μας. Από την έκδοση επίσημων εντύπων στην παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, πολιτιστικών δραστηριοτήτων κοινωνικής μέριμνας κτλ. εργαζόμαστε για να δημιουργήσουμε μια καθαρότερη, ασφαλέστερη, και ελκυστικότερη πόλη για να ζήσουμε, να εργαστούμε, να διασκεδάσουμε ή να διευθύνουμε μια επιχείρηση.

Ο Δήμος Ηρακλείου σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του όπως αυτός ψηφίστηκε με την υπ' αριθμ. 436/2011 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου διαρθρώνεται ως εξής (ΦΕΚ 2122/2011):

5.3 Διάρθρωση Κεντρικών Υπηρεσιών

Οι κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου και περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

5.3.1 Ενότητα Α: Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο

1. Τμήμα Υποστήριξης Δημοτικού Έργου

- α) Γραφείο Δημάρχου
- β) Γραφείο Αντιδημάρχων
- γ) Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας

2. Τμήμα Νομικών Υπηρεσιών

- α) Γραφείο Δικηγόρων
- β) Γραμματεία

3. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων, Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών

4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα

5. Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας

- α) Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού & Διοικητικής Μέριμνας
- β) Τμήμα Γενικής Αστυνόμευσης

5.3.2 Ενότητα Β: Επιτελικές υπηρεσίες: Διεύθυνση προγραμματισμού οργάνωσης και πληροφόρησης

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνσης

- 1. Τμήμα Προγραμματισμού και Οργάνωσης
- 2. Τμήμα Πιστοποίησης και Εφαρμογής Συστημάτων Ποιότητας – Αποτελεσματικότητας

3. Τμήμα Πληροφορικής, Επικοινωνιών και Διαφάνειας

- α) Γραφείο Επικοινωνιών και Δικτύων

β) Γραφείο Διαχείρισης Εξοπλισμού Πληροφορικής

γ) Γραφείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εφαρμογών και Διαφάνειας

4. Τμήμα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

5.3.3 Ενότητα Γ: Υπηρεσίες τοπικής οικονομικής ανάπτυξης Διεύθυνση περιβάλλοντος, αγροτικής ανάπτυξης και εμπορίου

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνση

1. Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης
2. Τμήμα Ζωϊκής Παραγωγής και Αλιείας
3. Τμήμα Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
4. Τμήμα Περιβάλλοντος
5. Τμήμα Μελετών και Συντήρησης Πρασίνου
6. Αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής Προστασίας

5.3.4 Ενότητα Δ: Υπηρεσίες περιβάλλοντος- ποιότητας ζωής

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

1. Τμήμα Πολεοδομικών Μελετών
2. Τμήμα Τοπογραφικών – Πολεοδομικών Εφαρμογών & Απαλλοτριώσεων
3. Τμήμα Οικοδομικών Αδειών και Ελέγχου
4. Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών

5. Τμήμα Τεχνικού Αρχείου – Μηχανοργάνωσης – Εξυπηρέτησης Πολιτών

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνσης

1. Τμήμα Μελετών, Προγραμματισμού και Ανακύκλωσης
2. Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων Υλικών
3. Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων Καθαριότητας

5.3.5 Ενότητα Ε: Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, παιδείας – πολιτισμού

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνσης

1. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής – Καινοτόμων Δράσεων – Δημόσιας Υγείας και Ισότητας των δύο φύλων
2. Τμήμα Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα την 1η Δημοτική Κοινότητα
3. Τμήμα Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα την
2η Δημοτική Κοινότητα
4. Τμήμα Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα την 3η Δημοτική Κοινότητα

5. Τμήμα Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα την 4η Δημοτική Κοινότητα
6. Τμήμα Εφαρμογής Επιδοματικής Πολιτικής και Ελέγχου

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ

Όπου περιλαμβάνει τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνσης

1. Τμήμα Βικελαίας Βιβλιοθήκης
2. Τμήμα Πολιτισμού, Αθλητισμού, Νέας Γενιάς – Εθελοντισμού – ΚΕΣΑΝ
3. Τμήμα Παιδείας και δια βίου μάθησης
4. Τμήμα Φύλαξης και Καθαρισμού Σχολικών Μονάδων
5. Τμήμα Μουσικής Παιδείας
6. Τμήμα Τουρισμού

5.3.6 Ενότητα ΣΤ: Υπηρεσίες υποστήριξης

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνσης

Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης

Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη 1ης Δημοτικής Κοινότητας

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη 2ης Δημοτικής Κοινότητας

Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη 3ης Δημοτικής Κοινότητας

Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη 4ης Δημοτικής Κοινότητας

2. Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων

3. Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού

4. Τμήμα Ληξιαρχείου

5. Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης

α) Γραφείο Εθνικού Δημοτολογίου

β) Γραφείο Ιθαγένειας – Πολιτογράφησης

γ) Γραφείο Μητρώου Αρρένων – Στρατολογίας

6. Τμήμα Πρωτοκόλλου και Διεκπεραίωσης

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

Γραφείο Γραμματειακής Υποστήριξης Διεύθυνσης

1. Τμήμα Προϋπολογισμού

2. Τμήμα Εκκαθάρισης Δαπανών

3. Τμήμα Διπλογραφικού

4. Τμήμα Ταμείου

5. Τμήμα Ελέγχου Προσόδων

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

6. Τμήμα ΤΑΠ και Τελών Καθαριότητας και Φωτισμού
7. Τμήμα Δημοτικής Περιουσίας
8. Τμήμα Ταμειακής Βεβαίωσης – Εισπράξεων – Κοινοποιήσεων φορολογητέας ύλης
9. Τμήμα Προμηθειών – Δημοπρασιών
10. Τμήμα Διαχείρισης Υλικών και Αποθεμάτων
11. Τμήμα Δημοτικών Κοιμητηρίων

3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΜΕΛΕΤΩΝ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

1. Τμήμα Τεχνικής και Γραμματειακής Υποστήριξης – Τεχνικό Αρχείο
2. Τμήμα Υδραυλικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων
3. Τμήμα Εκτέλεσης Κτιριακών Έργων
4. Τμήμα Έργων Υπαίθριων Χώρων
5. Τμήμα Κυκλοφορίας και Συγκοινωνιών
6. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων – Ενεργειακής Διαχείρισης και Αδειοδοτήσεων
7. Τμήμα Προστασίας και Ανάδειξης Παλιάς Πόλης, Οικιστικών Συνόλων και Ενετικών Τειχών

4. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ & ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

1. Τμήμα Συντονισμού & Διεκπεραίωσης Αιτημάτων

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2. Τμήμα Συντήρησης Δημοτικών και Σχολικών Κτιρίων
3. Τμήμα Οδοποιΐας
4. Τμήμα Συντήρησης Κοινόχρηστων Χώρων
5. Τμήμα Ηλεκτροφωτισμού και Σήμανσης
6. Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων
7. Γραφείο Φροντίδας Αδέσποτων Ζώων

5. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Όπου περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

1. Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών
2. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης
3. Τμήμα Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές/τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΛΡΑ ΤΗΝ ΝΕΑ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟ

- 1) Τμήμα ΚΕΠ – Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- 2) Τμήμα Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα την Νέα Αλικαρνασσό

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- α) Γραφείο Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα τον Άγιο Μύρωνα
- β) Γραφείο Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα το Βενεράτο
- γ) Γραφείο Κοινοτικής Φροντίδας – Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων με έδρα τον Προφήτη Ηλία

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΜΥΡΩΝΑ

- 1) Τμήμα ΚΕΠ – Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟ ΒΕΝΕΡΑΤΟ

- 1) Τμήμα ΚΕΠ – Διοικητικής Μέριμνας και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗ ΗΛΙΑ

- 1) Τμήμα ΚΕΠ – Διοικητικής Υποστήριξης και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

Τα γραφεία που προβλέπονται στη διάρθρωση όλων των Υπηρεσιών είναι μη αυτοτελή.

5.4 Πρόγραμμα τουριστικής προβολής του δήμου Ηρακλείου

5.4.1 Τμήμα τουρισμού

1. Αναθεώρηση και επανεκτύπωση ενημερωτικού φυλλαδίου (χάρτη) της πόλης του Ηρακλείου με περιγραφή των σημείων ενδιαφέροντος σε μπλοκ, για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Ο χάρτης διανέμεται από το «Γραφείο ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών» (INFOPOINT), που δημιουργήθηκε μέσω του Leader, Δράση L313-1 «Ίδρυση και

εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία-περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)».

2. Εκτύπωση αφισών/πανό και υλικού προβολής της πόλης του Ηρακλείου με χρήση φωτογραφιών υψηλής ανάλυσης για τις ανάγκες της συμμετοχής του Τμήματος Τουρισμού σε εκθέσεις στο εσωτερικό και εξωτερικό, σε μουσεία ή άλλους πολιτιστικούς χώρους.
3. Αναπαραγωγή dvd-rom «Ο Μίτος της Αριάδνης» και δημιουργία κασετίνας για τη διάθεσή του.
4. Προμήθεια και εγκατάσταση οθόνης τηλεόρασης στον κεντρικό Αερολιμένα Ηρακλείου Ν. Καζαντζάκης για την τουριστική προβολή του Δήμου Ηρακλείου.
5. Σχεδιασμός επικοινωνιακού μηνύματος και λογότυπου για την ενίσχυση της τουριστικής εικόνας της πόλης που θα χρησιμοποιηθεί στην προώθηση του Ηρακλείου. Ανάπτυξη διαφόρων εφαρμογών χρήσης τους (π.χ. έντυπα, διαδικτυακές εφαρμογές).
6. Εμπλουτισμός και ανάπτυξη του περιεχομένου των διαδραστικών συστημάτων που λειτουργούν στο «Γραφείο ενημέρωσης και πληροφόρησης των επισκεπτών της πόλης του Ηράκλειου» (INFOPOINT), μετά και από την παραχώρηση από Δημόσιους και Ιδιωτικούς φορείς υλικού σε ψηφιακή μορφή αλλά και σε υψηλής ποιότητας ανάλυση.
7. Μεταφράσεις του έντυπου και ψηφιακού πληροφοριακού υλικού του Τμήματος στην Γερμανική, Γαλλική και Ρώσικη γλώσσα.
8. Σχεδιασμός και δημιουργία Δελτίου Ικανοποίησης επισκέπτη (SURVEY). Έντυπο Δελτίο το οποίο συμπληρώνεται από τον επισκέπτη του γραφείου InfoPoint που περιλαμβάνει πληροφορίες αφενός για το προφίλ του τουρίστα και αφετέρου προσδιορίζει την αποδοτικότητα, την ικανοποίηση και την

ποιότητα επικοινωνίας του Γραφείου ενημέρωσης και πληροφόρησης των επισκεπτών της πόλης του Ηράκλειου.

Δημιουργία της κατάλληλης εφαρμογής (λογισμικό) η οποία θα υποστηρίξει ηλεκτρονικά το παραπάνω Δελτίο και η οποία θα παράγει αυτόματα αποτελέσματα μέσω γραφημάτων ή πινάκων. Τα αποτελέσματα της παραπάνω εφαρμογής μπορούν να προβάλλονται μέσω διαδικτύου σε ηλεκτρονικές σελίδες που αφορούν τον Τουρισμό, αποτελώντας προϊόν διαφήμισης.

9. Έκδοση και παροχή προνομιακής «κάρτας» στους επισκέπτες της πόλης από το INFOPOINT και δημιουργία Δικτύου Συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και φορέων.

Προτείνεται η παροχή μικρής κάρτας ή αυτοκόλλητου που θα φέρει το λογότυπο του infopoint. Το «στοιχείο» αυτό θα παραδίδεται ως recommendation στα προτεινόμενα από το γραφείο τουρισμού επισκέψιμα μέρη της πόλης (μουσεία, Πύλες, κλπ.), και ο επισκέπτης θα απολαμβάνει εκπτώσεις και άλλα προνόμια.

10. Μουσική επένδυση επιλεγμένων σημείων ενδιαφέροντος (πχ άγαλμα Αρετούσας Ερωτόκριτου, κλπ), μέσα από ειδικούς αισθητήρες κίνησης ή αφής. Η μουσική επιλογή θα γίνει σε συνεργασία με τις μουσικές δομές του Δήμου Ηρακλείου.

11. Ειδική σήμανση των τεσσάρων διαδρομών – μονοπατιών που περνούν από τα σημαντικότερα σημεία και μνημεία, όπως αυτά αποτυπώνονται στον χάρτη της πόλης.

Η οδική σήμανση αυτή δίνει στον επισκέπτη την αίσθηση εξερεύνησης και ανακάλυψης της πόλης από τον ίδιο δημιουργώντας παράλληλα μία αίσθηση μυστηρίου αρκετά ενδιαφέρουσα και συμμετοχική.

12. Ειδικά πάνελ πληροφοριών τοποθετημένα για τα σημεία ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στις διαδρομές περιήγησης που υπάρχουν, τα οποία θα

μπορούν να διαβαστούν και ηλεκτρονικά με τη μέθοδο qr code παρέχοντας επιπλέον πληροφορίες από αυτές που αναγράφονται.

13. Διοργάνωση Φεστιβάλ Νέων με καλλιτεχνικό και αθλητικό περιεχόμενο.
14. Διοργάνωση διαγωνιστικών δράσεων Νέων που θα προωθούν την Ιστορία και τον Πολιτισμό του Ηρακλείου, συμβάλλοντας παράλληλα στην ευγενή άμυλα και στην καλλιτεχνική έκφραση.
15. Εκπόνηση Μελέτης Τουρισμού για την προώθηση του Ηρακλείου ως τουριστικού προορισμού.

5.4.2 Τμήμα πολιτισμού, αθλητισμού, Ν. γενιάς – εθελοντισμού-ΚΕΣΑΝ

Για το έτος 2015 το Τμήμα παρέχει μία ολοκληρωμένη πρόταση ανάπτυξης Πολιτιστικού Τουρισμού και συγκριτικών πλεονεκτημάτων για το διευρυμένο Δήμο Ηρακλείου, για εκπόνηση μελέτης

5.5 Διεύθυνση περιβάλλοντος, αγροτικής ανάπτυξης – εμπορίου, τμήμα αγροτικής ανάπτυξης

Για το έτος 2015, οι προτεινόμενες δράσεις από το Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης για ένταξη στο πρόγραμμα Τουριστικής και Διαφημιστικής Προβολής, είναι οι ακόλουθες:

- ❖ Επανεκτύπωση υφιστάμενου 16σέλιδου εντύπου προβολής της διαδικτυακής πύλης rural-heraklion.gr και της ενδοχώρας του Δήμου Ηρακλείου. (10.000 αντίτυπα με κόστος 5.000 ευρώ)
- ❖ Επανεκδόση υφιστάμενου DVD προβολής της Ενδοχώρας (2.000 αντίτυπα με κόστος 2.000 ευρώ)

5.6 Διεύθυνση τεχνικών έργων και μελετών

5.6.1 Τμήμα προστασίας – ανάπτυξης παλιάς πόλης, οικιστικών συνόλων – ενετικών τειχών

1. Αναθεωρημένη έκδοση και αναπαραγωγή dvd-rom «Ηράκλειο μία πόλη μία ιστορία» και επανέκδοση φακέλου προβολής Δήμου Ηρακλείου.
2. Επανέκδοση του φυλλαδίου που διανέμεται στην μόνιμη έκθεση Νίκου Καζαντζάκη στην Πύλη Ιησού.
3. Επανέκδοση Παραμυθιού και χάρτη που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της Πράξης Δημοσιότητας του Ο.Σ.Α.Α. Δήμου Ηρακλείου.
4. Επανέκδοση του Λευκώματος για τις Ενετικές Πύλες και των καρτ ποστάλ στο πλαίσιο του έργου Δημοσιότητας της Πύλης Σαμπιονάρα.

5.7 Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης –InfoPoint

Το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών της πόλης του Ηρακλείου» (InfoPoint), το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του για το κοινό τον Αύγουστο 2014, στεγάζεται πλέον στο ισόγειο του κτηρίου Αχτάρικα. Έχει αναλάβει το σχεδιασμό δράσεων για την ανάπτυξη του τουρισμού και την αναβάθμιση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών στην πόλη του Ηρακλείου (όπως παραγωγή τουριστικού υλικού και εκδόσεις πρακτικών οδηγών για τους ταξιδιώτες, συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού, δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες περιοχές εντός και εκτός της χώρας).

Η δημιουργία του Γραφείου αυτού χρηματοδοτείται από τη Δράση L 313-1, Άξονας 4, Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007 -2013» - (LEADER). Πρόκειται για τον πρώτο οργανωμένο χώρο πληροφόρησης των χιλιάδων επισκεπτών της πόλης μας. Από το σημείο αυτό ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στην πληροφορία για την πόλη και την ενδοχώρα. Το γραφείο λειτουργεί καθημερινά για το κοινό 8:30 έως 14:30.

Το γραφείο έχει σχεδιαστεί να φιλοξενήσει τα παρακάτω διαδραστικά συστήματα πληροφοριών:

- ✓ **Infocloud:** Μια μεγάλη οθόνη αφής η οποία παρουσιάζει ένα πολύχρωμο μωσαϊκό από μικρές εικόνες ή λέξεις (wordcloud). Ο χρήστης μπορεί να επιλέξει κάποια εικόνα/λέξη προκειμένου να δει σχετικό υλικό σε μεγάλη κλίμακα και πληροφορίες. Ο χρήστης μπορεί να περάσει σε μια επόμενη επιλογή είτε ακολουθώντας κάποια ένδειξη από το προβαλλόμενο υλικό, είτε επιστρέφοντας στο αρχικό πλέγμα εικόνων/λέξεων.
- ✓ **Πολύτροπος Χάρτης:** Ένας συμβατικός χάρτης που "ζωντανεύει" όταν τοποθετήσει κανείς επάνω του ένα κομμάτι χαρτί. Το σύστημα περιλαμβάνει ένα τραπέζι, η επιφάνεια του οποίου είναι καλυμμένη με έναν τυπωμένο χάρτη, πάνω στον οποίο προβάλλονται θέσεις και ονόματα πόλεων ή τοποθεσιών. Οι επισκέπτες μπορούν να ακουμπήσουν στο χάρτη τετράγωνα χαρτόνια που περιβάλλονται από ένα έγχρωμο πλαίσιο. Στο κάθε χαρτόνι προβάλλεται το τμήμα του χάρτη που βρίσκεται κάτω από αυτό και στο κέντρο του υπάρχει ένας μεγεθυντικός φακός. Αν το χαρτόνι μετακινηθεί έτσι ώστε ο φακός να βρίσκεται πάνω από τη θέση μιας πόλης, παρουσιάζονται σχετικές πληροφορίες (κείμενα, εικόνες, βίντεο). Ο χρήστης μπορεί να πλοηγηθεί σε αυτές, χρησιμοποιώντας εικονικά κουμπιά, τα οποία επίσης προβάλλονται στο χαρτόνι. Το χρώμα του πλαισίου κάθε χαρτονιού υποδηλώνει τη γλώσσα στην οποία παρουσιάζονται οι πληροφορίες.
- ✓ **Διαδραστικά έντυπα:** Μέσω αυτού του συστήματος πραγματικά έντυπα μπορούν να επαυξηθούν με πολυμεσική πληροφορία και να αποκτήσουν τη δυνατότητα διάδρασης με τον αναγνώστη τους. Σε ένα τραπέζι στο οποίο υπάρχει η δυνατότητα προβολής ψηφιακής πληροφορίας, βρίσκεται ένα έντυπο (π.χ. ένα φυλλάδιο) και όταν κάποιος επισκέπτης ξεκινά να το

ξεφυλλίζει το σύστημα αναγνωρίζει την τρέχουσα σελίδα και προσφέρει σχετική πολυμεσική πληροφορία, με δυνατότητα προβολής είτε πάνω στο έντυπο είτε δίπλα σε αυτό. Επιπλέον, ο επισκέπτης μπορεί να αλληλεπιδράσει με το έντυπο ή την πληροφορία που προβάλλεται χρησιμοποιώντας ένα μαρκαδόρο υπέρυθρου φωτός, π.χ. να επιλέξει περιοχές ενδιαφέροντος πάνω στις ανοιγμένες σελίδες.

- ✓ **Διαδραστικός δίσκος Φαιστού:** Το σύστημα αποτελείται από έναν περιστρεφόμενο δίσκο ο οποίος δίνει την αίσθηση του πηλού, στην επιφάνεια του οποίου προβάλλεται ο δίσκος της Φαιστού. Ο χρήστης μπορεί να περιστρέψει τον δίσκο κατά 360° προκειμένου να δει την πίσω πλευρά του δίσκου. Επίσης, αγγίζοντας τον δίσκο μπορεί να πάρει πληροφορίες για τον ίδιο και τα επιμέρους σύμβολα, τα οποία αν επιλεγούν παρουσιάζουν σχετική πολυμεσική πληροφορία. Τέλος, αν ο χρήστης ακουμπήσει δυο δάχτυλα στην επιφάνεια και τα απομακρύνει (δηλ. την τυπική χειρονομία μεγέθυνσης σε οθόνες πολλαπλής αφής) εμφανίζεται ένα μεγεθυντικός φακός με δυνατότητα μεγέθυνσης σε πολλαπλά επίπεδα.

BethereNOW! Σε έναν τοίχο προβάλλονται σε υψηλή ανάλυση εικόνες ή βίντεο διάφορα σημεία ενδιαφέροντος μαζί με σχετική πληροφοριακή λεζάντα. Αν ένας επισκέπτης σταθεί μπροστά από τον τοίχο βλέπει ζωντανά την εικόνα του σώματός του να κινείται πάνω στην προβαλλόμενη εικόνα.

MediaGallery: Το σύστημα αποτελείται από μια οθόνη μεγάλου μεγέθους στην οποία παρουσιάζεται ένα "χαλί" από εικόνες. Ο χρήστης μπορεί να αλληλεπιδράσει με το σύστημα από απόσταση κινώντας ένα από τα δύο χέρια του στον αέρα. Η κίνηση του πραγματικού χεριού αντικατοπτρίζεται στην κίνηση ενός εικονικού χεριού στην οθόνη. Αρχικά, ο χρήστης μπορεί να κινηθεί στο "χαλί" και να επιλέξει μια εικόνα απλώς αφήνοντας το χέρι του πάνω σε αυτήν. Στη συνέχεια η εικόνα εμφανίζεται σε υψηλή ανάλυση στην οθόνη, συνοδευόμενη από μια λεζάντα. Αν ο χρήστης κινήσει το χέρι του εμφανίζονται εικονικά πλήκτρα τα οποία αν πατηθούν προσφέρουν τη δυνατότητα μετάβασης σε άλλες εικόνες, χρήσης ενός μεγεθυντικού φακού και επιστροφής πίσω στο "χαλί" των εικόνων.

Κιόσκι παιχνιδιών: Το κιόσκι παιχνιδιών περιλαμβάνει μια επικλινή οθόνη πολλαπλής αφής στην οποία μπορούν να χρησιμοποιούν ταυτόχρονα ένας ή

περισσότεροι παίκτες και υποστηρίζει πολλαπλά παιχνίδια με ψυχαγωγικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα.

Διαδραστικό φωτιστικό-στήλη: Ένα φωτιστικό-στήλη το οποίο θα τοποθετηθεί ανάμεσα στις δύο κολώνες και θα περιλαμβάνει φωτισμό LED με δυνατότητα αλλαγής χρώματος και έντασης. Το φωτιστικό αυτό θα αλληλεπιδρά με την κίνηση των επισκεπτών, μέσα από την δυναμική αλλαγή του χρώματος και της έντασης.

Σταθμός Ενημέρωσης με οθόνη αφής και διάθεση 15 Tablets, με ενσωματωμένο το σύγχρονο οδηγό πλοήγησης στην πόλη του Ηρακλείου και εφαρμογή τρισδιάστατης αναπαράστασης του Ηρακλείου την εποχή της ενετοκρατίας.

5.8 Δ.Ε.Π.Τ.Α.Η. Α.Ε. Ο.Τ.Α.

Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού, Τουρισμού και Ανάπτυξης Ηρακλείου (ΔΕΠΤΑΗ) είναι μια αμιγής δημοτική επιχείρηση του Δήμου Ηρακλείου αποτελώντας την αναπτυξιακή του εταιρεία.

Ιδρύθηκε το 1985 με αρχικό αντικείμενο την εκμετάλλευση καταστημάτων τουρισμού και αναψυχής (επιχειρηματικός τομέας) και αργότερα οι δραστηριότητές της επεκτάθηκαν στη διαχείριση των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου (πολιτιστικός τομέας) αλλά και στην υποστήριξη των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών του γενικότερα (αναπτυξιακός τομέας). Η διεύρυνση αυτή ανταποκρίνεται στη σύγχρονη τάση γένεσης νέων, περισσότερο ευέλικτων οργανώσεων στις παρυφές του δημόσιου τομέα και σε όλα τα επίπεδα διοίκησης. Ειδικά όσον αφορά τους τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς, ο ρόλος και η συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία είναι πλέον ιδιαίτερα σημαντικός. Οι περισσότεροι ΟΤΑ στην Κρήτη αλλά και πανελλήνια έχουν ιδρύσει τη δική τους αναπτυξιακή εταιρεία.

Ο πρόσφατος εκσυγχρονισμός του καταστατικού της ΔΕΠΤΑΗ σηματοδότησε την πρόθεση και βούληση της διοίκησης (11μελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου) να μετεξελιχθεί η δημοτική επιχείρηση σε μια πραγματική αναπτυξιακή εταιρεία με τρεις τομείς:

- ✓ Τον επιχειρηματικό που δίνει έμφαση στην αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας
- ✓ Τον πολιτιστικό και
- ✓ Τον αναπτυξιακό που θα αποτελέσει το μοχλό στήριξης και προώθησης των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

5.8.1 Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της επιχείρησης

Δεν υποκαθιστά άλλες δημοτικές υπηρεσίες και οργανισμούς αλλά λειτουργεί παράλληλα, συμπληρωματικά και σε συνεργασία με αυτές, αξιοποιώντας τα χαρακτηριστικά πλεονεκτήματα ενός ΝΠΙΔ, επ' ωφελεία του δημότη και του κοινωνικού συνόλου

Λόγω της ιδιότητας της ως ΝΠΙΔ έχει ευελιξία, ενώ ταυτόχρονα ελέγχεται απόλυτα από το Δήμο (που είναι ο μοναδικός μέτοχος, ενώ το Δημοτικό Συμβούλιο επέχει θέση Γενικής Συνέλευσης της επιχείρησης)

Μην έχοντας (κατά τεκμήριο) γραφειοκρατική και δημοσιοϋπαλληλική νοοτροπία, λειτουργεί αποτελεσματικά και δυναμικά

Πέραν του επιχειρηματικού τομέα (που αναλαμβάνει επιλεγμένες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες) δεν αντικαθιστά εξειδικευμένες λειτουργίες αλλά επικεντρώνεται στη διαχείριση δράσεων μετά από τον κατάλληλο σχεδιασμό και προγραμματισμό

Έχει κατάλληλη οργάνωση, στελέχωση και άρα παραγωγικότητα, χρησιμοποιώντας σύγχρονες μορφές και σχήματα εργασίας

Διακατέχεται και εμφορείται από τη σύγχρονη αντίληψη για την αναπτυξιακή διάσταση των θεμάτων, λειτουργώντας ορθολογικά, με τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία και σωστή διερεύνηση των θεμάτων.

Το προσωπικό αορίστου χρόνου αριθμεί 50 υπαλλήλους. Από αυτούς οι 3 είναι λογιστές, 1 μηχανικός, 1 καλλιτέχνης, 1 ταμίας, 1 γραμματέας, 1 συντηρητής, 1

αποθηκάριος, 1 νομικός σύμβουλος και οι υπόλοιποι τουριστικά επαγγέλματα στα αναψυκτήρια κλπ. Το καλοκαίρι προσλαμβάνονται εποχιακά 50 περίπου εργαζόμενοι για τη στελέχωση των δημοτικών επιχειρήσεων (μάγειροι, σερβιτόροι κλπ.).

Η ΔΕΠΤΑΗ θα συνεργαστεί στενά με τους υπό ίδρυση Οργανισμούς (δημοσίου δικαίου) Στρατηγικού Σχεδιασμού, Κοινωνικής Μέριμνας και Ρυθμιστικού Σχεδίου Ηρακλείου. Το Δ.Σ. της ΔΕΠΤΑΗ ορίζει τα μέλη Επιτροπών για Προσλήψεις, για Προμήθειες, για την απογραφή εξοπλισμού, για το Πολιτιστικό Κέντρο, για το Λιμενικό Ταμείο.

5.9 Αξιολόγηση των υφιστάμενων τουριστικών πόρων

Οι ιστορικοί και πολιτισμικοί πόλοι, ο καθημερινός λαϊκός πολιτισμός, οι παραδοσιακοί οικισμοί τα μνημειακά σύνολα, οι αρχαιολογικοί χώροι, τα ήθη, έθιμα, τα τοπικά δρώμενα κρητική κουζίνα και οι λοιπός λαογραφικός πλούτος κ.λπ. εξετάζονται διεξοδικά στην μελέτη και διαπιστώνεται ότι αποτελούν ένα εξαιρετικής σημασίας πόρο για το δήμο Ηρακλείου.

Η προστασία και ανάδειξη τους προϋποθέτει την ανάληψη δράσεων που θα εξασφαλίσουν μακροπρόθεσμα με την αναλλοίωτη παρουσία τους την συνεισφορά τους στη διατήρηση της μοναδικότητας της ταυτότητας του δήμου ως τουριστικού προορισμού και, κυρίως στη συνέχιση της μακρόχρονης πολιτιστικής της πορείας, την οποία οφείλουμε να διατηρήσουμε αναλλοίωτη ως χρέος προς τους κατοίκους της.

Το φυσικό περιβάλλον επίσης, αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα για το δήμο, δεδομένου ότι συνδυάζει εξαιρετικές θάλασσες με ενδιαφέροντες ορεινούς όγκους, αξιόλογα οικοσυστήματα και τοπία μοναδικής αισθητικής αξίας. Το έντονο αυτό ανάγλυφο και η ποικιλία περιβάλλοντος διαφοροποιεί τον δήμο έναντι άλλων (τυπικών) νησιωτικών προορισμών, δημιουργώντας έτσι προϋποθέσεις για την προσέλκυση διαφορετικών κατηγοριών επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

5.10 Αξιολόγηση της υφιστάμενης τουριστικής προσφοράς και της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας

Για να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για το μέλλον του τουρισμού δήμου Ηρακλείου αξιολογήθηκαν δύο παράμετροι: η προσφορά και η ζήτηση, σε ένα πλαίσιο ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης που στηρίζεται σε επιστημονικές μέθοδος, προκειμένου να περιοριστεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η πιθανότητα σφάλματος.

Τα κριτήρια που επιλέχθηκαν ήταν:

- Επάρκεια πόρων
- Καταλληλότητα τουριστικής υποδομής και ανωδομής
- Προσπελασιμότητα
- Φήμη- εικόνα τουριστικών περιοχών
- Κοινωνική και παραγωγική δομή
- Πρόσθετες δημόσιες και κοινωνικές υπηρεσίες.

Τα επίπεδα Τουριστικής Προσφοράς που προέκυψαν ήταν:

- Υψηλό επίπεδο (Αρχάνες – Ρέθυμνο)
- Πολύ καλό (Ηράκλειο, χάνια, Μάλια, Άγιος Νικόλας, Ιεράπετρα, Αμάρι.)
- Ικανοποιητικό (Χερσόνησος, Οροπέδιο Λασιθίου)
- Μέτριο (τα περισσότερα ΔΔ. Της ενδοχώρας)
- Χαμηλό (όλες οι περιοχές χωρίς τουρισμό)

Η σημερινή εικόνα των **ειδικών τουριστικών υποδομών** στο δήμο Ηρακλείου (πορεία, εξελίξεις- προβλέψεις) αφορούν:

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Λιμένες Σκαφών Αναψυχής: Η μαρίνα στην περιοχή Γουβών του Νομού Ηρακλείου εντάχθηκε στον Ν.2601/ 98, αλλά παραμένει ημιτελής.

Κέντρα θαλασσοθεραπείας: Έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν τρία (3) μέσω του Ν.2601/98

Γήπεδά Γκολφ: Ολοκληρώθηκε και λειτουργεί με χρηματοδότηση μέσω του Ν. 2601/98 γήπεδα 18 οπών στην περιοχή Χερσονήσου Νομού Ηρακλείου.

Κέντρα Τουρισμού Υγείας: Ιδρύθηκε και λειτουργεί στη περιοχή της πόλης του Ηρακλείου με ιδιωτικά κεφάλαια Κέντρο Αιμοκάθαρσης.

ΜΕΡΟΣ 3^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Η έρευνα

6.1 Υλικό – μέθοδος

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με σκοπό να αποκτήσουμε μία πιο γενική άποψη για την τουριστική εικόνα που παρουσιάζει η περιοχή του Ηρακλείου. Για τον λόγο αυτό, έλαβαν μέρος στην έρευνα 100 δημότες του Δήμου Ηρακλείου οι οποίοι συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο.

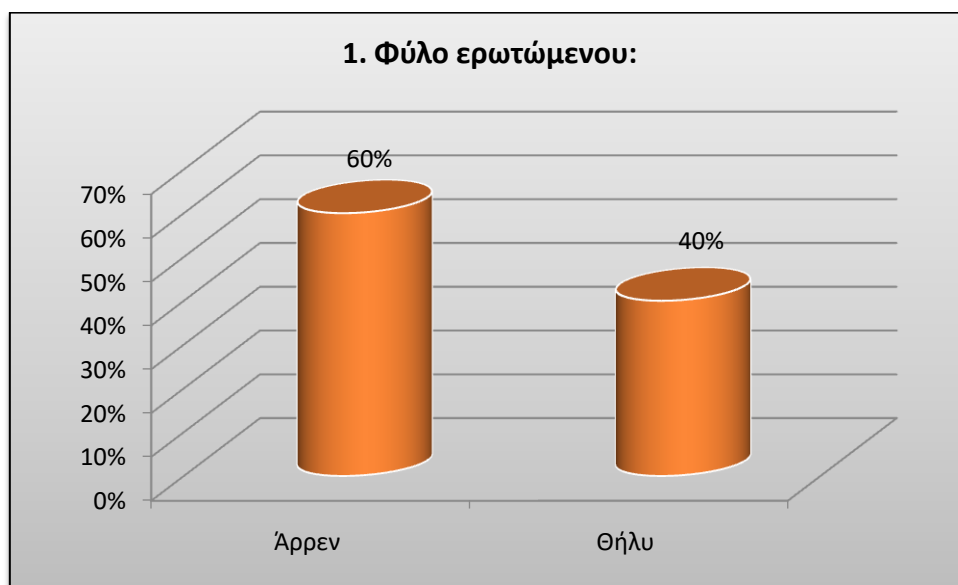
Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 15 ερωτήσεις, εκ των οποίων οι 4 πρώτες αφορούν δημογραφικά δεδομένα και οι υπόλοιπες 11 αφορούν τον τουρισμό στην περιοχή του Ηρακλείου. Η έρευνα ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2015 και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2015. Η επιλογή των δημοτών ήταν τυχαία, από το κέντρο της πόλης του Ηρακλείου.

6.2 Αποτελέσματα έρευνας

Έπειτα από επεξεργασία των στοιχείων των ερωτηματολογίων, δημιουργήθηκαν τα παρακάτω διαγράμματα στα οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας.

Πίνακας 6.1 Φύλο ερωτώμενου

1. Φύλο ερωτώμενου	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Άρρεν	60	60%
Θήλυ	40	40%
Σύνολο	100	100%

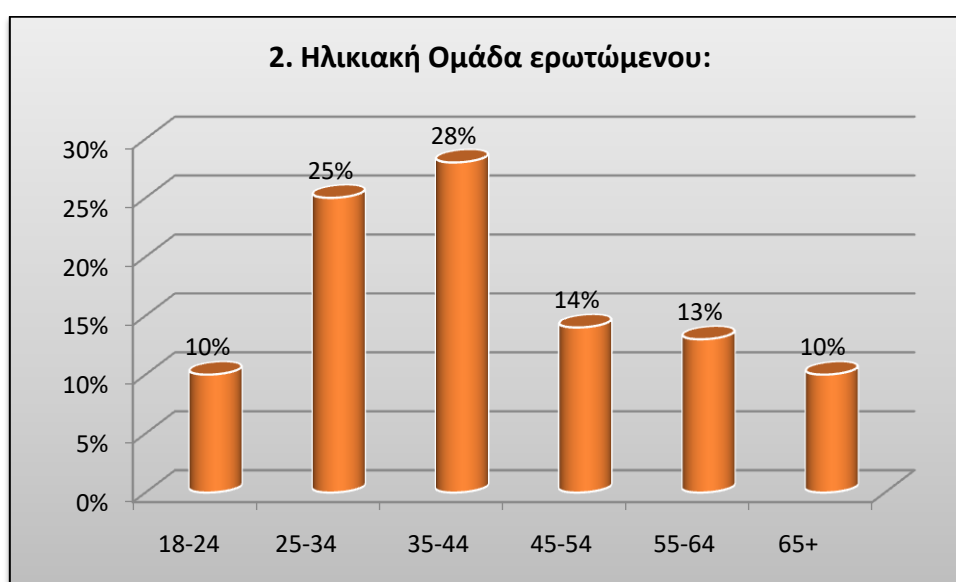

Διάγραμμα 6.1 Φύλο ερωτώμενου

Από το διάγραμμα 6.1 διαπιστώνεται ότι το 60% των δημοτών που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι άνδρες και το υπόλοιπο 40% είναι γυναίκες. Παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει μεγάλη απόκλιση ανάμεσα στα δύο φύλα, άρα μπορούμε να πούμε ότι το δείγμα της έρευνας είναι μοιρασμένο.

Πίνακας 6.2 Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενου

2. Ηλικιακή Ομάδα	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
18-24	10	10%
25-34	25	25%
35-44	28	28%
45-54	14	14%
55-64	13	13%
65+	10	10%
Σύνολο	100	100%

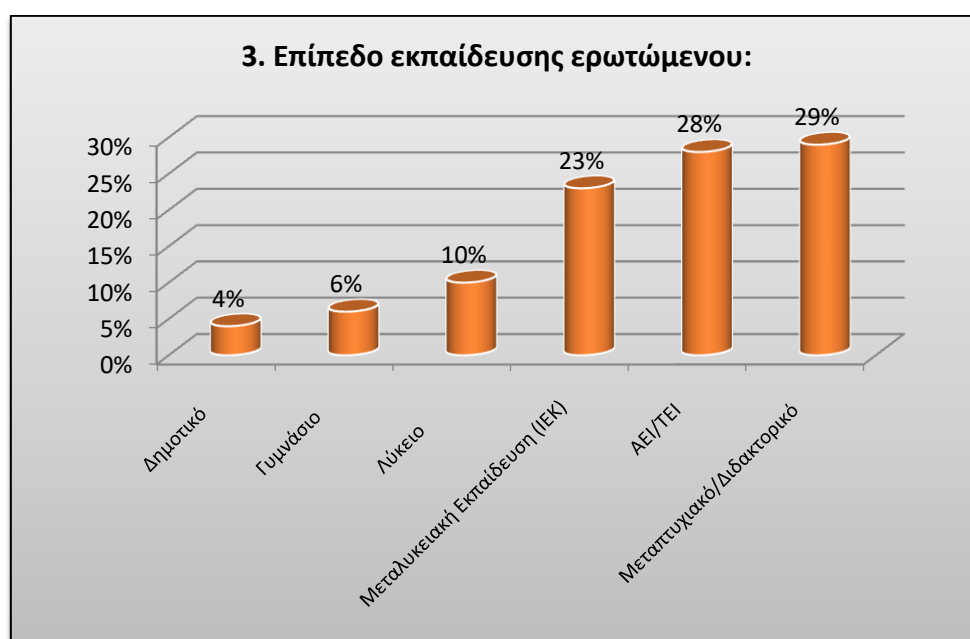

Διάγραμμα 6.2 Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενου

Όσον αφορά την ηλικία των δημοτών που έλαβαν μέρος στην έρευνα, παρατηρούμε ότι και πάλι το δείγμα είναι αρκετά μοιρασμένο, με μια υπεροχή στις ηλικιακές ομάδες 25 – 34 (25%) και 35- 44 (28%). Το εύρος των ηλικιών μας δίνει την δυνατότητα να έχουμε μια σφαιρική άποψη για τον τουρισμό, καθώς η κάθε ηλικία τον βλέπει από την δική της σκοπιά.

Πίνακας 6.3 Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενου

3. Επίπεδο εκπαίδευσης	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Δημοτικό	4	4%
Γυμνάσιο	6	6%
Λύκειο	10	10%
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)	23	23%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	28	28%
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	29	29%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.3 Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενου

Το παραπάνω διάγραμμα μας πληροφορεί για το επίπεδο εκπαίδευσης των δημοτών που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Παρατηρούμε ότι το μορφωτικό επίπεδο είναι πολύ υψηλό, αν αναλογιστούμε ότι πάνω από τους μισούς είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πιο αναλυτικά, το 29% είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού / Διδακτορικού διπλώματος, το 28% είναι απόφοιτοι ΑΕΙ / ΤΕΙ, ενώ ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 23% έχει λάβει μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ). Μόλις το 16% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 4% πρωτοβάθμιας.

Πίνακας 6.4 Απασχόληση

4. Απασχόληση:	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Δημόσιος Υπάλληλος	20	20%
Ιδιωτικός Υπάλληλος	11	11%
Επιχειρηματίας	15	15%
Αγρότης	3	3%
Ελεύθερος Επαγγελματίας	9	9%
Άνεργος	38	38%
Συνταξιούχος	4	4%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.4 Απασχόληση

Αναφορικά με την απασχόληση των δημοτών, στο διάγραμμα 6.4 παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό είναι άνεργοι (38%). Κάτι που είναι αρκετά λυπηρό εάν αναλογιστούμε ότι η πλειοψηφία του δείγματος έχει υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αγορά εργασίας του Ηρακλείου δεν μπορεί να τους απορροφήσει. Από τους υπόλοιπους δημότες, το 20% είναι δημόσιοι υπάλληλοι, το 11% είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, το 15% είναι επιχειρηματίες και το 9% ελεύθεροι επαγγελματίες. Ένα μικρό ποσοστό του δείγματος είναι συνταξιούχοι (4%) ή αγρότες (3%).

Πίνακας 6.5 Λόγος επίσκεψης των τουριστών στο Ηράκλειο

5. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο λόγος για τον οποίο οι τουρίστες επισκέπτονται το Ηράκλειο;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Θάλασσα – παραλίες	16	16%
Αξιοθέατα	32	32%
Πολιτισμός	14	14%
Φιλοξενία	21	21%
Διασκέδαση – νυχτερινή ζωή	15	15%
Τοπική κουζίνα	2	2%
Άλλο:.....	0	0%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.5 Λόγος επίσκεψης των τουριστών στο Ηράκλειο

Ο λόγος για τον οποίο οι τουρίστες επισκέπτονται το Ηράκλειο, εμφανίζεται στο παραπάνω διάγραμμα. Σύμφωνα με το 32% των δημοτών που έλαβαν μέρος στην έρευνα ο βασικός λόγος επίσκεψης είναι τα αξιοθέατα της περιοχής. Η φιλοξενία των κατοίκων παίζει πολύ σημαντικό ρόλο για το 21% των δημοτών, οι θάλασσα και οι παραλίες για το 16% των δημοτών, η διασκέδαση και η νυχτερινή ζωή για το 15%, ενώ ο πολιτισμός θεωρείται λόγος επίσκεψης για το 14% των δημοτών. Μόλις το 2%

των δημοτών θεωρούν ότι οι τουρίστες θα επισκεφτούν το Ηράκλειο για την τοπική κουζίνα.

Πίνακας 6.6 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών των τουριστικών επιχειρήσεων

6. Πως αξιολογείτε τις παρεχόμενες υπηρεσίες (σίτιση – στέγαση– φιλοξενία) των τουριστικών επιχειρήσεων του Ηρακλείου;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Πολύ καλές	73	73%
Καλές	21	21%
Μέτριες	4	4%
Κακές	2	2%
Ανύπαρκτες	0	0%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.6 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών των τουριστικών επιχειρήσεων

Οι δημότες του Δήμου Ηρακλείου είχαν την δυνατότητα μέσα από την έρευνα να αξιολογήσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες (σίτιση – στέγαση– φιλοξενία) των τουριστικών επιχειρήσεων του Ηρακλείου. Παρατηρούμε από το διάγραμμα 6.6 ότι η πλειοψηφία των δημοτών (73%) θεωρεί ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι πολύ

καλές, ενώ το 21% τις θεωρεί καλές. Ένα μικρό ποσοστό τις θεωρεί μέτριες (4%) ή κακές (2%). Είναι απόλυτα λογικό να θεωρούν πολύ αξιόλογες τις παρεχόμενες υπηρεσίες, καθώς και οι ίδιοι οι πολίτες του Ηρακλείου αποτελούν μέρος των υπηρεσιών αυτών. Είναι ένα κομμάτι της τουριστικής εικόνας που βλέπουν οι τουρίστες.

Πίνακας 6.7 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης

7. Στον Δήμο Ηρακλείου υπάρχουν δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	93	93%
Όχι	7	7%
Σύνολο	100	100%

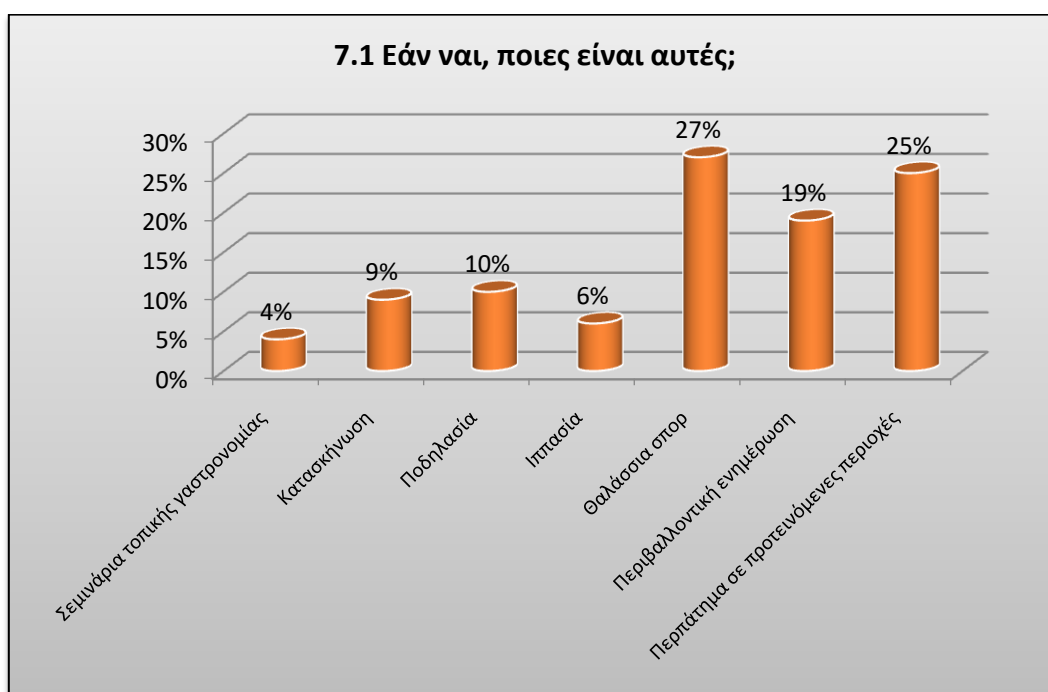

Διάγραμμα 6.7 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης

Από το διάγραμμα 6.7 παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των δημοτών (93%) θεωρεί ότι ο επισκέπτης της περιοχής του Ηρακλείου, θα έχει την δυνατότητα να πραγματοποιήσει δραστηριότητες. Μόλις το 7% του δείγματος της έρευνας δεν το πιστεύει αυτό.

Πίνακας 6.8 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης

7.1 Εάν ναι, ποιες είναι αυτές;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Σεμινάρια τοπικής γαστρονομίας	4	4%
Κατασκήνωση	9	9%
Ποδηλασία	10	10%
Ιππασία	6	6%
Θαλάσσια σπορ	27	27%
Περιβαλλοντική ενημέρωση	19	19%
Περπάτημα σε προτεινόμενες περιοχές	25	25%
Σύνολο	100	100%

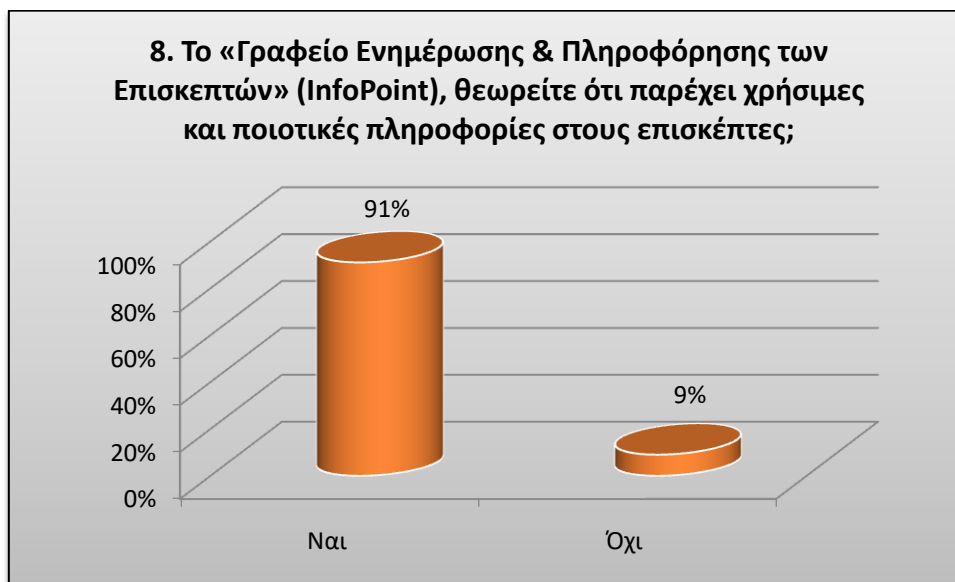

Διάγραμμα 6.8 Δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης

Οι δραστηριότητες που έχει την δυνατότητα να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης του Ηρακλείου, είναι κυρίως θαλάσσια σπορ (27%), περπάτημα σε προτεινόμενες περιοχές (25%) και περιβαλλοντική ενημέρωση (19%). Ένα μικρό μέρος των δημοτών θεωρούν ότι μπορούν οι επισκέπτες να κάνουν ποδηλασία (10%), κατασκήνωση (9%), ιππασία (6%) ή σεμινάρια τοπικής γαστρονομίας (4%).

Πίνακας 6.9 Παροχή πληροφοριών από το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών»

8. Το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών» (InfoPoint), θεωρείτε ότι παρέχει χρήσιμες και ποιοτικές πληροφορίες στους επισκέπτες;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	91	91%
Όχι	9	9%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.9 Παροχή πληροφοριών από το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών»

Σύμφωνα με το διάγραμμα 6.9, για την πλειοψηφία των δημοτών (91%), το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών» (InfoPoint) του Δήμου Ηρακλείου, παρέχει χρήσιμες και ποιοτικές πληροφορίες στους επισκέπτες της περιοχής. Αντίθετη άποψη έχει το 9% των δημοτών.

Πίνακας 6.10 Ενημερωτικά φυλλάδια που θα πρέπει να διανέμονται στους τουρίστες

9. Τι ενημερωτικά φυλλάδια πιστεύετε ότι θα	Αριθμός	Ποσοστό
---	---------	---------

έπρεπε να διανέμονται στους τουρίστες της περιοχής;	απαντήσεων	
Αναλυτικός χάρτης	29	29%
Οδηγός αξιοθέατων και σίτισης	38	38%
Ιστορικό φυλλάδιο	22	22%
Εικόνες και πληροφορίες για την περιοχή	11	11%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.10 Ενημερωτικά φυλλάδια που θα πρέπει να διανέμονται στους τουρίστες

Όσον αφορά τα ενημερωτικά φυλλάδια που πιστεύουν οι δημότες του Ηρακλείου ότι θα έπρεπε να διανέμονται στους τουρίστες της περιοχής, είναι αρχικά ένας οδηγός αξιοθέατων και σίτισης (38%). Το 29% των δημοτών θεωρεί ότι θα πρέπει να διανέμεται ένας αναλυτικός χάρτης της περιοχής, το 22% θεωρεί πως ένα ιστορικό φυλλάδιο είναι απαραίτητο για τους επισκέπτες, ενώ το υπόλοιπο 11% πιστεύει ότι πρέπει να διανέμονται εικόνες και πληροφορίες για την περιοχή.

Πίνακας 6.11 Βαθμός ικανοποίησης από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα υποδομών

10. Είστε ικανοποιημένος από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
--	--------------------	---------

υποδομών;		
Ικανοποιημένος	76	76%
Λίγο ικανοποιημένος	18	18%
Λίγο δυσαρεστημένος	3	3%
Δυσαρεστημένος	3	3%
Σύνολο	100	100%

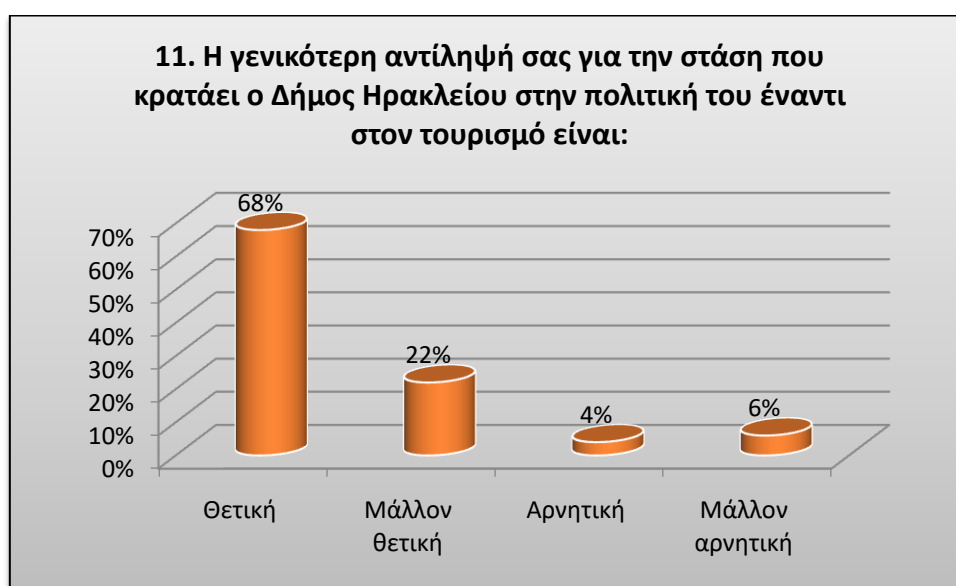

Διάγραμμα 6.11 Βαθμός ικανοποίησης από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα υποδομών

Όσον αφορά τον βαθμό ικανοποίησης των δημοτών από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα υποδομών, παρατηρούμε από το παραπάνω διάγραμμα ότι η πλειοψηφία των δημοτών (76%) είναι ικανοποιημένοι από τον Δήμο. Το 18% των δημοτών είναι λίγο ικανοποιημένοι, ενώ δυσαρεστημένοι ή λίγο δυσαρεστημένοι είναι μόλις το 6% των δημοτών. Διαπιστώνουμε λοιπόν από τις απόψεις των δημοτών, ότι ο Δήμος δεν μένει άπραγος, αλλά κάνει ενέργειες ώστε να είναι ικανοποιητικές οι υποδομές του Δήμου.

Πίνακας 6.12 Αντίληψη για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό

11. Η γενικότερη αντίληψή σας για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό είναι:	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Θετική	68	68%
Μάλλον θετική	22	22%
Αρνητική	4	4%
Μάλλον αρνητική	6	6%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.12 Αντίληψη για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό

Σύμφωνα με το διάγραμμα 6.12, η πλειοψηφία των δημοτών (68%) έχει θετική αντίληψη για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό. Μάλλον θετική αντίληψη έχει το 22% των δημοτών, αρνητική το 4% των δημοτών και μάλλον αρνητική το 6% των δημοτών. Διαπιστώνουμε ότι η εικόνα του Δήμου είναι θετική όσον αφορά την πολιτική του έναντι στον τουρισμό.

Πίνακας 6.13 Χειρισμός θεμάτων τουρισμού από τον Δήμο μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη»

12. Μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» ο Δήμος Ηρακλείου θεωρείτε ότι χειρίζεται πιο αποτελεσματικά τα θέματα τουρισμού;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	38	38%
Όχι	8	8%
Περίπου	54	54%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.13 Χειρισμός θεμάτων τουρισμού από τον Δήμο μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη»

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι δημότες (54%) είναι δύσπιστοι απέναντι στην εφαρμογή του «Καλλικράτη», καθώς δεν θεωρούν ότι έχει αλλάξει κάτι στον χειρισμό του Δήμου σε θέματα τουρισμού μετά την εφαρμογή του. Βέβαια, δεν είναι λίγοι και οι δημότες (38%) που πιστεύουν ότι μετά τον «Καλλικράτη» ο Δήμος Ηρακλείου χειρίζεται πιο αποτελεσματικά τα θέματα τουρισμού. Αντίθετοι με αυτή την άποψη είναι το 8% των δημοτών.

Πίνακας 6.14 Αύξηση τουριστικής κίνησης στον Δήμο Ηρακλείου, σε σχέση με προηγούμενα έτη

13. Από την καθημερινή σας εμπειρία ως πολίτης, θεωρείτε ότι έχει αυξηθεί η τουριστική κίνηση στον Δήμο Ηρακλείου, σε σχέση με προηγούμενα έτη;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	53	53%
Όχι	7	7%
Είναι περίπου στα ίδια	40	40%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.14 Αύξηση τουριστικής κίνησης στον Δήμο Ηρακλείου, σε σχέση με προηγούμενα έτη

Από την καθημερινή τους εμπειρία ως πολίτες του Ηρακλείου, το 53% θεωρεί ότι η τουριστική κίνηση στον Δήμο Ηρακλείου, έχει αυξηθεί σε σχέση με προηγούμενα έτη, ενώ αντίθετη άποψη έχει το 7% των δημοτών. Ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 40% πιστεύει ότι η τουριστική κίνηση κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα με τα προηγούμενα έτη.

Πίνακας 6.15 Δράσεις από τον Δήμο Ηρακλείου υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων

14. Γνωρίζετε εάν ο Δήμος Ηρακλείου αναλαμβάνει δράσεις υπέρ των	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
--	--------------------	---------

τουριστικών επιχειρήσεων;		
Ναι	49	49%
Όχι	51	51%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 6.15 Δράσεις από τον Δήμο Ηρακλείου υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων

Διχασμένοι εμφανίζονται οι δημότες στην ερώτηση για το εάν ο Δήμος Ηρακλείου αναλαμβάνει δράσεις υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων. Οι μισοί θεωρούν ότι ο Δήμος αναλαμβάνει δράσεις υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων και οι άλλοι μισοί ότι δεν αναλαμβάνει. Άρα από την παραπάνω ερώτηση δεν μπορούμε να συμπεράνουμε εάν όντως ο Δήμος δρα υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων.

Πίνακας 6.16 Μέτρα που πρέπει να προωθήσει ο δήμος Ηρακλείου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής

15. Τι πιστεύετε ότι θα πρέπει να προωθήσει ο Δήμος Ηράκλειου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής;	Αριθμός απαντήσεων	Ποσοστό
Εκσυγχρονισμός των υπάρχόντων εγκαταστάσεων φιλοξενίας	20	20%

Πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων	15	15%
Ανάπτυξη δράσεων για τους επισκέπτες	37	37%
Περισσότερη διαφήμιση της περιοχής	28	28%
Άλλο:.....	0	0%
Σύνολο	100	100%

Διάγραμμα 0.1 Μέτρα που πρέπει να προωθήσει ο δήμος Ηρακλείου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής

Όσον αφορά τα μέτρα που θα πρέπει να προωθήσει ο Δήμος Ηρακλείου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, από το διάγραμμα 6.16 διαπιστώνουμε ότι ο Δήμος αρχικά θα πρέπει να αναπτύξει δράσεις για τους επισκέπτες (37%). Το 28% των δημοτών θεωρεί ότι θα πρέπει να κάνει περισσότερη διαφήμιση της περιοχής, το 20% πιστεύει στον εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων εγκαταστάσεων φιλοξενίας της περιοχής και το υπόλοιπο 15% των δημοτών είναι της άποψης ότι θα πρέπει να πραγματοποιηθούν από τον Δήμο πολιτιστικές εκδηλώσεις.

6.3 Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της σημερινής τουριστικής ανάπτυξης

Μια συνολική εικόνα της σημερινής κατάστασης του τουρισμού στην Κρήτη δίνεται από την ανάλυση SWOT, η οποία προσδιόρισε συνοπτικά τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες, καθώς και τις ευκαιρίες και απειλές που προκύπτουν από το μακροπεριβάλλον.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- ✓ Άριστο κλίμα
- ✓ Ισχυρή γεωγραφική θέση
- ✓ Υψηλό επίπεδο και επάρκεια φυσικών και ανθρωπογενών πόρων
- ✓ Θετική δημογραφική εξέλιξη και κοινωνική διαστρωμάτωση
- ✓ Ωριμη κοινωνική δομή
- ✓ Ισχυρή οικονομία
- ✓ Ικανοποιητική παραγωγική δομή
- ✓ Επαρκείς υποστηρικτικές και υπηρεσίες
- ✓ Ισχυρό αναπτυξιακό περιβάλλον
- ✓ Υψηλή τουριστική ζήτηση.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- × Εποχικότητα
- × Έλλειψη θεσμικού πλαισίου προστασίας και καθοριστικού χρήσεων
- × Ανεπάρκεια τεχνικών υποδομών

- × Υστέρηση στην αξιοποίηση- απορρόφηση χρηματοδοτικών πόρων.

6.4 Εξέταση των απειλών και εντοπισμός προβληματικών ζωνών και τομέων

ΑΠΕΙΛΕΣ

- Ισχυρός ανταγωνισμός σε διεθνές επίπεδο
- Εγκατάλειψη της υπαίθρου και συγκέντρωσή σε κέντρα τουριστικής ανάπτυξης.
- Συρρίκνωση της μεταποίησης και του αγροτικού τομέα- τριτογενοποίηση οικονομίας
- Υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος
- Διατήρηση της εποχικότητας της απασχόλησης και συνεπώς της ανεργίας
- Μαζικοποίηση οικοτουρισμό

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε έρευνα με σκοπό να αποκτήσουμε μία πιο γενική άποψη για την τουριστική εικόνα που παρουσιάζει η περιοχή του Ηρακλείου, με βάση τις απόψεις των δημοτών. Παρατηρούμε ότι ο βασικός λόγος επίσκεψης των τουριστών είναι τα αξιοθέατα της περιοχής. Επιπλέον η φιλοξενία των κατοίκων παίζει πολύ σημαντικό ρόλο καθώς και η θάλασσα και οι παραλίες της περιοχής.

Οι δημότες του Δήμου Ηρακλείου είχαν την δυνατότητα μέσα από την έρευνα να αξιολογήσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες (σίτιση – στέγαση– φιλοξενία) των τουριστικών επιχειρήσεων του Ηρακλείου. Είναι απόλυτα λογικό να θεωρούν πολύ αξιόλογες τις παρεχόμενες υπηρεσίες, καθώς και οι ίδιοι οι πολίτες του Ηρακλείου αποτελούν μέρος των υπηρεσιών αυτών. Είναι ένα κομμάτι της τουριστικής εικόνας που βλέπουν οι τουρίστες.

Ο επισκέπτης της περιοχής του Ηρακλείου, θα έχει την δυνατότητα να πραγματοποιήσει δραστηριότητες, που είναι κυρίως τα θαλάσσια σπορ, το περπάτημα σε προτεινόμενες περιοχές αλλά και η περιβαλλοντική ενημέρωση.

Στον Δήμο Ηρακλείου λειτουργεί «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών» (InfoPoint) που θεωρείται από τους δημότες ότι παρέχει χρήσιμες και ποιοτικές πληροφορίες στους επισκέπτες της περιοχής. Πέρα όμως από την ενημέρωση, καλό θα ήταν να διανέμονται στους τουρίστες της περιοχής ενημερωτικά φυλλάδια όπως οδηγός αξιοθέατων και σίτισης, αναλυτικός χάρτης της περιοχής, ή ένα ιστορικό φυλλάδιο.

Όσον αφορά τις υποδομές, διαπιστώνουμε από τις απόψεις των δημοτών, ότι ο Δήμος δεν μένει άπραγος, αλλά κάνει ενέργειες ώστε να είναι ικανοποιητικές οι υποδομές του Δήμου. Επιπλέον, η εικόνα του Δήμου είναι θετική όσον αφορά την πολιτική του έναντι στον τουρισμό.

Οι περισσότεροι δημότες είναι δύσπιστοι απέναντι στην εφαρμογή του «Καλλικράτη», καθώς δεν θεωρούν ότι έχει αλλάξει κάτι στον χειρισμό του Δήμου σε θέματα τουρισμού μετά την εφαρμογή του. Βέβαια, δεν είναι λίγοι και οι δημότες που

πιστεύουν ότι μετά τον «Καλλικράτη» ο Δήμος Ηρακλείου χειρίζεται πιο αποτελεσματικά τα θέματα τουρισμού.

Από την καθημερινή τους εμπειρία ως πολίτες του Ηρακλείου, διαπιστώνεται ότι οι περισσότεροι θεωρούν ότι η τουριστική κίνηση στον Δήμο Ηρακλείου έχει αυξηθεί σε σχέση με προηγούμενα έτη. Βέβαια, δεν είναι λίγοι οι δημότες που θεωρούν ότι κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα με τα προηγούμενα έτη.

Τέλος, από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε, διαπιστώνουμε όσον αφορά τα μέτρα που θα πρέπει να προωθήσει ο Δήμος Ηρακλείου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, ότι αρχικά θα πρέπει να αναπτύξει δράσεις για τους επισκέπτες. Έπειτα θα πρέπει να κάνει περισσότερη διαφήμιση της περιοχής, να εκσυγχρονιστούν οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις φιλοξενίας της περιοχής και να πραγματοποιηθούν από τον Δήμο πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Από την συνολική ανάλυση της παρούσας μελέτης, άμεση προτεραιότητα χαρακτηρίστηκε η ανάληψη συλλογικής δράσης αρχών και φορέων για το σχεδιασμό ενός νέου οδικού τουριστικού χάρτη, με σκοπό την ανάπτυξη όλων των μορφών τουρισμού και ειδικά του ιαματικού, του ιατρικού και του θρησκευτικού, καθώς και του χειμερινού, με συγκεκριμένο όραμα, φαντασία, επαγγελματισμό, εγρήγορση και προπάντων με συνεννόηση, χωρίς σκοπιμότητες, ατομικά μικροσυμφέροντα και κοντόφθαλμες πολιτικές, θεσπίζοντας παράλληλα κατάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις, ώστε να καταστεί βιώσιμη η τουριστική ανάπτυξη και να καταπολεμηθεί η εποχικότητα.

Επίσης η δημοτική αρχή και οι τοπικοί φορείς επιβάλλεται να συντονιστούν και να συνεργαστούν αρμονικά για να σχεδιάσουν τα σύγχρονα προϊόντα της τουριστικής αγοράς, αποβάλλοντας το φόβο της συνεργασίας με ιδιώτες επενδυτές, ενώ παράλληλα σημειώθηκε πως η παγκόσμια τάση υπαγορεύει πλέον ο τουρισμός να είναι φιλικός ως προς τον άνθρωπο και ως προς το φυσικό περιβάλλον. Προϊόντα τα οποία θα ιεραρχηθούν και θα υλοποιηθούν, κατά σειρά προτεραιότητας, σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι δράσεις που πρέπει να πραγματοποιήσει ο Δήμος Ηρακλείου κατά προτεραιότητα για τον στρατηγικό σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης είναι:

- ✓ Καταγραφή και αξιολόγηση των τουριστικών πόρων του Δήμου και επιλογή εκείνων που θα αποτελέσουν το τουριστικό της προϊόν.
- ✓ Κατάστρωση ενός λεπτομερούς και μακρόπνοου σχεδίου δράσης με στοχοθετημένες προτάσεις και άξονες παρέμβασης.
- ✓ Διαμόρφωση του ευρύτερου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της τουριστικής αγοράς
- ✓ Δημιουργία βασικών υποδομών και τουριστικών εγκαταστάσεων
- ✓ Αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού του Δήμου Ηρακλείου
- ✓ Συστηματική προβολή και προώθηση (marketing) του τουρισμού προϊόντος
- ✓ Επόπτευση και έλεγχος της τουριστικής αγοράς με σκοπό τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και προϊόντων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. William C. Gartner, (2001), *«Τουριστική ανάπτυξη, Αρχές διαδικασίες και πολιτικές»*, εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, Αθήνα.
2. Αθανασίου, Λ., (2007), *«Τουριστική ανάπτυξη και περιβαλλοντική προστασία»*, Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, Αθήνα.
3. Γουργιώτης, Α., (2008), *«Ο ρόλος του τουρισμού στην ανάπτυξη του ορεινού χώρου. Το παράδειγμα της Αράχοβας»*, Τεχνικά Χρονικά, Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2008.
4. Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος, (2008), *«Τουρισμός και περιβάλλον»*, Αθήνα.
5. Πατσουράτης, Β., (2010), *«Οι Επιπτώσεις των δυσμενών γεγονότων στην τουριστική οικονομία»*, Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, Αθήνα.
6. Παυλόπουλος, Π., (2007), *«Τουριστικά καταλύματα μικρού και μεσαίου μεγέθους: ρόλος, προοπτικές, μέτρα»*, Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, Αθήνα.
7. Παπαηλίας, Θ., Καραγιάννης, Σ., (2006), *«Μοντέλο οικονομικών και κοινωνικών μεταβολών: η περίπτωση της Κρήτης»*, Εκδόσεις Διώνικος, Αθήνα.
8. Πατσουράτης, Β., (2002), *«Η Ανταγωνιστικότητα του ελληνικού τουριστικού τομέα»*, Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, Αθήνα.
9. Παπακωνσταντινίδης, Λ., (2007), *«Διαπραγμάτευση και Τοπική Ανάπτυξη»*, Εκδόσεις Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε., Αθήνα.
10. Τσάρτας, Π., (2013), *«Ελληνική τουριστική ανάπτυξη, χαρακτηριστικά, διερευνήσεις, προτάσεις»*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Χίος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Η βασική φιλοσοφία του προγράμματος δράσης είναι: Ο εντοπισμός και η υλοποίηση ενοτήτων έργων και δράσεων χωρικού και οριζόντιου χαρακτήρα που θα συμβάλλουν αποδεδειγμένα στην αλλαγή της εικόνας του Ηρακλείου ως τουριστικού προορισμού και θα δημιουργήσουν βάσιμες προοπτικές για το μέλλον του τουρισμού της.

1. Κατηγορίες έργων και ενεργειών.

Οι στόχοι του προγράμματος αναμένεται να επιτευχθούν μέσα από την υλοποίηση των συγκεκριμένων έργων και ενεργειών, οι οποίες αντιστοιχούν ταυτόχρονα στους άξονες δράσης αλλά και μέτρα πολιτικής που αναλύθηκαν σε προηγούμενη ενότητα.

- ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ (έργα οδοποιίας, σήμανση, υποδομές περιβάλλοντος, λιμάνια- αεροδρόμια, υποδομές υγείας)
- ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ/ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
 1. Αμιγείς τουριστικές υποδομές (εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων, δημιουργία ξενοδοχειακών συγκροτημάτων υψηλών προδιαγραφών) δημιουργία
 2. Ειδικές τουριστικές υποδομές (οικοτουριστικά- πολιτιστικά μονοπάτια, ορειβατικά καταφύγια πιστές αναρρίχησης, μαρίνες καταδυτικά, πάρκα, κέντρα τουρισμού υγείας, συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, κατασκηνωτικά κέντρα ανάδειξη φαραγγιών)
- ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΑΝΘΩΠΟΓΕΝΟΥΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων, αναπλάσει οικισμών, αναστήλωση μνημείων, πολιτιστικές εκδηλώσεις τοπικού χαρακτήρα)
- ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ (κατάρτιση- ευαισθητοποίηση ανθρώπινου δυναμικού, επιμόρφωση τοπικού πληθυσμού και στελεχών φορέων, πολιτιστική περιβαλλοντική εκπαίδευση)
- ΠΡΟΒΟΛΗ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (σχέδιο Marketing)
- ΜΕΛΕΤΕΣ (χωροταξικές-πολεοδομικές μελέτες, μελέτες ήπιας τουριστικής αξιοποίησης, μελέτες μέτρησης φέρουσας ικανότητας, μελέτες επικοινωνιακής στρατηγικής, έρευνες πεδίου.)

2. Εκτίμηση αναμενόμενων επιπτώσεων

Η υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης και συγκεκριμένα η ανάπτυξη των προτεινόμενων έργων και δράσεων αναμένεται να επιφέρει άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις σε πολλούς τομείς όπως στην τοπική οικονομία, στην απασχόληση, στους τομείς του τουρισμού, του πολιτισμού, του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

➤ ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Δημιουργία συμπληρωματικού εισοδήματος.
2. Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας].
3. Αύξηση γυναικείας απασχόλησης.
4. Ενίσχυση βαθμού διασύνδεσης παραγωγικών τομέων.
5. Αναβίωση παραδοσιακών τεχνών και επαγγελμάτων.

➤ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

1. Βελτίωση του επιπέδου ζωής.
2. Τόνωση της τοπικής ζωής.
3. Συγκράτηση του πληθυσμού.
4. Αναβάθμιση ανθρώπινου κεφαλαίου.
5. Διατήρηση τοπικής ταυτότητας.

➤ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1. Ποιοτική αναβάθμιση τουριστικού προϊόντος.
2. Εμπλουτισμός/ διαφοροποίηση τουριστικού προϊόντος.
3. Επιμήκυνση τουριστικής περιόδου.
4. Διάχυση τουριστικής ανάπτυξης.

➤ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Αισθητική αναβάθμιση δομημένου περιβάλλοντος.
2. Διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής.
3. Αύξηση ανταγωνιστικότητας τουριστικού προϊόντος.
4. Ενίσχυση της τοπικής ζωής.

➤ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Προστασία φυσικού περιβάλλοντος.

2. Ανάδειξη και αξιοποίηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Π ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΦΑΚΟΥΡΕΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ 2008021

ΓΚΟΥΖΟΥΝΑΣ ΑΛΕΞΗΣ 2007076

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΚΑΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Οι απαντήσεις είναι ανώνυμες και εμπιστευτικές. Τα δεδομένα που θα προκύψουν από την παρούσα έρευνα έχουν ως μοναδικό σκοπό την ερευνητική τεκμηρίωση της ανωτέρω πτυχιακής εργασίας.

Ερωτηματολόγιο

1. Φύλο ερωτώμενου

Άρρεν

Θήλυ

2. Ηλικιακή Ομάδα

18-24

25-34

35-44

45-54

55-64

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

65+

3. Επίπεδο εκπαίδευσης

Δημοτικό

Γυμνάσιο

Λύκειο

Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)

ΑΕΙ/ΤΕΙ

Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό

4. Απασχόληση:

Δημόσιος Υπάλληλος

Ιδιωτικός Υπάλληλος

Επιχειρηματίας

Ελεύθερος Επαγγελματίας

Αγρότης

Συνταξιούχος

Άνεργος

5. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο λόγος για τον οποίο οι τουρίστες επισκέπτονται το Ηράκλειο;

Θάλασσα – παραλίες

Αξιοθέατα

Πολιτισμός

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Φιλοξενία

Διασκέδαση – νυχτερινή ζωή

Τοπική κουζίνα

Άλλο:.....

6. Πως αξιολογείτε τις παρεχόμενες υπηρεσίες (σίτιση – στέγαση– φιλοξενία) των τουριστικών επιχειρήσεων του Ηρακλείου;

Πολύ καλές

Καλές

Μέτριες

Κακές

Ανύπαρκτες

7. Στον Δήμο Ηρακλείου υπάρχουν δραστηριότητες που μπορεί να πραγματοποιήσει ο επισκέπτης;

Ναι

Όχι

7.1 Εάν ναι, ποιες είναι αυτές;

Σεμινάρια τοπικής γαστρονομίας

Κατασκήνωση

Ποδηλασία

Ιππασία

Θαλάσσια σπορ

Περιβαλλοντική ενημέρωση

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Περπάτημα σε προτεινόμενες περιοχές

Άλλο:.....

8. Το «Γραφείο Ενημέρωσης & Πληροφόρησης των Επισκεπτών» (InfoPoint), θεωρείτε ότι παρέχει χρήσιμες και ποιοτικές πληροφορίες στους επισκέπτες;

Ναι

Όχι

9. Τι ενημερωτικά φυλλάδια πιστεύετε ότι θα έπρεπε να διανέμονται στους τουρίστες της περιοχής;

Αναλυτικός χάρτης

Οδηγός αξιοθέατων και σίτισης

Ιστορικό φυλλάδιο

Εικόνες και πληροφορίες για την περιοχή

10. Είστε ικανοποιημένος από τις ενέργειες του Δήμου Ηρακλείου σε θέματα υποδομών;

Ικανοποιημένος

Λίγο ικανοποιημένος

Λίγο δυσαρεστημένος

Δυσαρεστημένος

11. Η γενικότερη αντίληψή σας για την στάση που κρατάει ο Δήμος Ηρακλείου στην πολιτική του έναντι στον τουρισμό είναι:

Θετική

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μάλλον θετική

Αρνητική

Μάλλον αρνητική

12. Μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» ο Δήμος Ηρακλείου θεωρείτε ότι χειρίζεται πιο αποτελεσματικά τα θέματα τουρισμού;

Ναι

Όχι

Περίπου

13. Από την καθημερινή σας εμπειρία ως πολίτης, θεωρείτε ότι έχει αυξηθεί η τουριστική κίνηση στον Δήμο Ηρακλείου, σε σχέση με προηγούμενα έτη;

Ναι

Όχι

Είναι περίπου στα ίδια

14. Γνωρίζετε εάν ο Δήμος Ηρακλείου αναλαμβάνει δράσεις υπέρ των τουριστικών επιχειρήσεων;

Ναι

Όχι

14.1 Αν ναι, με ποιους τρόπους;

.....
.....

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

15. Τι πιστεύετε ότι θα πρέπει να προωθήσει ο Δήμος Ηράκλειου για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής;

Εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων εγκαταστάσεων φιλοξενίας

Πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων

Ανάπτυξη δράσεων για τους επισκέπτες

Περισσότερη διαφήμιση της περιοχής

Άλλο:.....

Σας ευχαριστούμε!!